

Gratia. Totam trinitate optat benedicere eos. Sua tribuit congrua cuius i gratia. i. remissione filio: charitate patri qd ex dilectione misit filium: coicatioz spiritui p que fit vnio. **b** Et charitas dei. Dilectio dei misit christus: cuius gratia saluat. Et vt possideam? hanc gratia salu-
 titis coicatio facit spūs sancti. **A** coicatio spūs. i. spūs ita sit vo-
 biscū vt coicet r cōferat vo b et gratia xpi r charitate dei. **D** ē tota trinitas sit vobiscū: dās grāz de cōmissis r charitatez p spiritum.

Galathe sūt greci. Gallī enī in quādā grece p-
 uincia oli venētes grece se mi-
 scuerūt vnde pī? illa puincia gallogreca deins galatha ap-
 pellata ē. vñ cū greci acuti sint ingenij. Illi tñ galathe stolidi et ad intelligendum tardiores erāt: sicut r idociles galli. hixi-
 tatē ab aplo acceperāt: s; post a pseudo vt iudaicarent tētatī sūt hos aplos reuocat ad verita-
 tē scribēs ab epheso. Prius cō-
 mendat suā psonā quā pseudo deprimēbant. inde legē iprobat docēs nō eē tenēdā p xpm. **A** dē cōmēdat euāgelium r fidē xpi qd ad salutē sufficit. **Ca. 1**

Dulus aplos. Moie officij terrore incu-
 tit. **e** Nō ab ho-
 minib? (vt quidā) ab apostolis electi
 et missi: et a iudicis pseudo apo-
 stoli. **f** Neq; nō p hoiez s; p. **Aug.** in li. retracta. S; p cū iā
 iesum suscitauit. Qui non vt hō
 hoies paulatim: s; totū sū p spi-
 ritū docuit vt p hoc sit maior: p
 qd videbat minor. **C**eteri enim
 apli videbant esse maiores: qz
 piores. **I**ste mīm? qz nouissim?
 Sed inde appet dignior: qz po-
 res constituit sū p xpm adhuc
 ex pte hoiez. i. mortalē. **N**ouissi-
 mus xō paulus p xpm iā totū
 deū. i. ex omī pre imortalē.

Qui mecū sūt oēs. **D**olētes
 de vīa seductioe: testes xitatis
 mee: qbus vos oportet credere:
 et non pauci sed oēs. **b** Et
 dñio iesu xpo. **Q**uem iniuriose
 equatis legi: dñi ipm nō sine le-
 ge ad salutē sufficere asserit: sic
 nec legē sine eo: s; ab ipō sine le-
 ge grā ē r par. **i** **Q**ui dedit
 s; pōte obtulit: qz non ē alius q
 posset apire libru nisi leo de tri-
 bu iuda. **k** **S**emetipm. qz nō
 erat hostia alia digna p pētis
 nris delectis qd ē inritū saluati-
 onis. **Q**uē g locū h; lex: quasi
 nullū penitus. **l** **D**e seculo.
Ambro. i. de rformitate mūdi:
 q nos allicit. **m** **P**resenti.
Nāto plus capit cū eterna non
 vldēant. **S**eculo nequā. **N**ō q
 mūdus iste creat? a deo sit ma-
 lus. s; qz in eo fiunt mala. **E**x b

Sensu dicitur dies mali sūt. **M**ūdus in maligno posit? **A** pa-
 piculosa. **S**altus q pleni sūt larronib?: r gladius q cru-
 or effundit: r calix in q venenū tpatur: mala dicunt: qz
 nō solū tpa s; etiā loca r instrumēta maloz traperūt in
 famiā q i eis sūt. **n** **C**ui ē g. **Q**uasi hec testant p sen-
 tes boni r futuri testabunt. **I**n hac salutatioe plibauit
 r cōmēdatōz sūt: r qd possit grā dei: r q lex nihil ofert.

Job. s. b

Sicut debetis: qz ita oprāt oēs sancti r egoipe.
 b s; xps gratis cōdonans peccata p qd iustifica-
 mur ce saluamur. **s** pater dans charitate vobis
 a **S**alutat vos oēs sancti. **G**ratia
 b **D**omini nostri iesu christi et chari-
 c **T**as dei: et cōmunicatio sancti spi-
 d **R**itus sit cuz omnibus vobis amē.
 e **F**ram correctis q̄ in incorrectis

Finit secunda epistola pauli
 ad Corinthios.
Incipit argumētum in episto-
 lam ad Galathas.

Galathe sunt greci hi
 verbū veritatis pri-
 mum ab aplo accepe-
 rūt. **S**z post discessuz
 eius tentati sūt a falsis aplis vt
 i legez et circūcisionē verterent:
 hos apostolus reuocat ad fidem
 veritatis scribens eis ab epheso.
Explicat argumētū. **I**ncipit
 epla Pauli ad Galathas. **Ca. I.**

Dulus aplos nō
 s; anania vel ab alijs
 ab hoibus neq;
 s; constitutus.
 per hoiem: s; p
 s; qui saluator ē et rex
 iesum christū r

Deū patrē qui suscitauit eū a mor-
 tuis: r q mecū sūt oēs frēs eccle-
 sijs galathie. **G**ra vobis et par a
 deo pfe nro r dño iesu xpo. **Q**ui
 dedit semetipm pro peccatis no-
 stris vt eriperet nos de presenti
 seculo nequam fm voluntatem
 dei et patris nostri: cui est gloria

Qui suscitauit eū a mortuis: r q mecū sūt oēs frēs eccle-
 sijs galathie. **G**ra vobis et par a deo pfe nro r dño iesu xpo. **Q**ui
 dedit semetipm pro peccatis nostris vt eriperet nos de presenti
 seculo nequam fm voluntatem dei et patris nostri: cui est gloria

vent esse vniti charitate. ppter qd osculū huius vnitatis signū ē
 sanctū: ad excludendū osculū libidinōsū qd vnit ad immūdiciam.
 ex b aut apostoli dicto inoluit pseruato i ecclesia dādi pacis oscu-
 lū in missa. **a** **S**alutat vos oēs sancti. qz p eoz desideria de ve-
 stra salute cōcant vobis. **C**onsequēter imprecat eis ple-
 nitudinē bonoz spūaliū. **b** **G**ra. p quā
 fit peccatoz remissio. **c** **D**ñi nri iesu xpi
 i. q attribuit xpo: **J**ob. i. **G**ra r xitas p iesu
 xpm. **d** **E**t charitas. q vnit deo. **e** **D**ei
 s; pīs q ē erga nos pncipiū amoris: **J**ob. iij
 tū daret rē. **f** **E**t cōicatio sancti spiritū. qz
 p ipz sit cōicatio oim donozū in ecclesia dei.
Sit cū oib? vobis. **A**mē.

Postilla frīs Nicolai de lyra sup eplas
 pauli ad Corinthios finit. **I**ncipit postilla
 super epistolā ad Galathas.

Paul? apostol? **H**ec epistola
 ad Galathas in tres diuidit
 ptes. s; i salutationē: r psecu-
 tionē: q incipit. **l** **D**iroz. et
 cōfirmationē. **l** **D**icite q̄li
 bus istis. ppe finē epistolē. **C**irca p̄mū ponū
 tur p̄io p̄sone saluantes. cū dicit: **P**aul? q vo-
 catus fuit saul? **A**ct. viij. r oib? mutatiois hu-
 ius nois posita fuit **R**o. j. p oib? alijs epistis.
H **A**pls. officio. **I** **N**on ab hoib?. p̄si-
 tur? in ipō. **A**ct. xij. **D**ixit spūs sanctus: segre-
 gate mibi barnabā r saulū i opus ad qd as-
 sumpti estis. **R** **N**eq; p hominē. s; purū. **S**z
 p iesu xpm. deū verū r hoiez. **M** **E**t deuz
 patrē. **I**ndiuita enī sūt opa trinitatis r vne
 p̄sone exprimūt. s; pater r filius r subintelligi-
 tur spūs sanctus q tacet: b; q sufficēter exp-
 mitur **A**ct. xij. vt dictū ē. vbi agit de insti-
 tutione pauli in ap̄tū: p̄m tñ vocat? fuerat
 ad fidē. **N** **Q**ui suscitauit eū a mortuis.
 qd exprimit ap̄s ad ostēdendū dignitatē isti
 tutōis sue. **A**lij ei apli instituti fuerūt a xpo
 adhuc existente in corpore mortali. **P**aul? au-
 tē ab eo imortalitatē corporis assecuto. et ad
 patris dextera cōstituto. qd exprimit ap̄s p
 pter falsos aplos q doctrinā eius dānare ni-
 tebant: eo q nō fuerat cū xpo corporal: s; si-
 cut r alij apli. **O** **E**t q mecū sūt frēs. vram
 salutē desiderātes r de vestra subuersioe do-
 lētes. **P** **E**cclēsijs galathie. **H**ic scdo po-
 nūť p̄sone saluante. cū dicit: **E**cclēsijs galathie
 i. fidelibus. de illa terra habitātib?. est enim
 galathia quedā regio grece. **A**nno ei arta-
 xerxis regis. xvij. senones galli duce brēnio
 italiam inuaserūt et romā ceperunt ecepto
 capitolio. de cuius obidione recesserūt. ac-
 cepto p recessu magno precio: quos rex bi-
 thynic habēs guerrā impozabile: sibi voca-
 uit in suū auxilium. r habita victoria partiti
 sunt cū eo regnum. r illam partem que cessit
 eis vocauit gallogreeciā. que postea vocata ē
 galathia. **Q** **G**ratia vobis. **D**ic tertio po-
 nunt optata bona. cū dicit: **G**ra vobis in p̄sū
 r. **E**t par. in futuro beatitudo ei futura be-
 ne noiatur par: qz quietat totalit appetitū.
S **A** deo patre nro. i. a tota trinitate.
T **E**t dño iesu xpo. dicitas enī que ē vna in
 tribus p̄sonis ē gratie r glie causa efficiens
 p̄ncipalis. humanitas vero xpi causa istrū-
 mentalis cōiuncta in p̄sone filij. **V** **Q**ui de-
 dit semetipm p pētis nostris. ex maxima ei
 charitate et nos r obedientia ad patrē seipz
 obtulit ad mortē. **X** **E**t eriperet nos de
 p̄senti seculo nequā. trāfferēdo nos ad glo-

riam. dicitur autē p̄fens seculū nequam nō ppter creatā substan-
 tiam: sed ppter mala que fiūt in hoc seculo. sicut dicit. **E**ph. v. **D**i-
 es mali sūt. i. dicunt: ppter mala q in eis fiūt. **V** **S**cđm volun-
 tate dei iō dicit saluator **J**ob. vi. **D**escēdi de celo vt nō faciā volūta-
 tē meā s; volūtatē ei? q misit me. **Z** **Q**ui ē glia ex redēptioe no-
 stra. fm q dicit **P**hil. ij. **H**umiliauit seipm factus obediens vsq ad de-
 mortem: mortem autē crucis: ppter qd r de exaltauit illum. et de-
 dit illi

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off]

Suspiciant: sufficit conscientia. Nec in alijs quibus placere volumus queremus nra gloriā sed eoz salutē: vt nō nos sed deum laudent qui tales fecit. vñ: Nolite facere iusticiā vestrā corā hominibus. vbi illos arguit: qui ita vtilitā opa sua: vt finē operū suoz in laudē hominū ponāt: eandēq; laudē quasi p mercedē operū suoz cōpu- tent. a Et p̄ficiēbā in iu. Quasi. Qui prius in illis legalib; tñ valuit. Nā illa re- liq; Ideoz vos meo exēplo ab his recedi- te. b Emulator existens. Aug. Habe- bat enī apostolus zelū dei: sed nō scienti- am. Et p̄uidit deus bonam eius emulati- onem: sed deesse scientiā: et p̄uidit idone- um: quia qui tam fidus in re minima: con- stantior erit in maxima: et ideo p̄uenit eum vocando. c Cū aut placuit. Quasi tūc apparet me nō didicisse: sed nec post. d Segregauit ex vtero matris. Hiero. vñ de Hieremia legit: Priusq; te formare in vtero noui te. Qui ergo p̄scit futuros anteq; sint: quoslib; vult nasci fac vt sint: et iaz natos q̄s vult p grām vocat vt iusti sint: sicut paulū vocauit p gratiā vt annū- ciaret christū. e Ex vtero. Mater syna- goga vter? ei? et secretarij ei? si pharisei d numero quoz sepa? ē. f Jacobū frem- dñi. Hiero. qz hic Jacobus fuit filius ioseph q̄ pater iesu dicitur. Sed nō ē hoc ratū cum ioseph virgo fuisse credi. Alia ergo cau- sa quēreda est quare frater dñi dicitur sic ioseph et simon et iudas. vnde in euangelio dicitur: Ecce pater tuus et mater tua et fra- tres tui etc. Et ergo liqueat quare fr̄es di- cunt. g Amb. Sciendū ē q̄ maria mater dñi iochim et āne filia fuit: que nupsit io- seph: et ita ioseph filij putatiuus pater xpi. Porro aut iochim cleophas frater io- seph eandē annā accepit uxore: et genuit ex ea filiā quaz vocauit mariam: q̄ nupsit al- pheo: q̄ genuit ex ea filios. i. iacobū: ioseph: simonē: iudā. Porro aut cleopha. Qui- dā salome eadē annā duxit: et genuit ex ea filiā nomine mariā q̄ nupsit cebedeo et ha- buit ex ea filios. i. iacobū qui dicitur maior: et iohānē euāgelistā. Tres ergo viros an- na habuit et tres filias. Hūc vidēdū qua- re iacobus alpheī et minor et fra? dñi dicitur sit. Minor dicitur est ad dr̄nam iacobī cebe- dei q̄ maior dicitur non fm tps: s; qz prior secut? dñm: ita iacob? alpheī mior: qz po- ster? xpo adhesit. Fra? dñi dicitur: vt q̄ busdam placet: qz filius fuit matertere xpi. Et ppter similitudinē s̄cificatitatis: vel qz ne- pos fuit patrui xpi. i. cleopha. Hebrei emz cōsāguinitate germana ex pre patrū cōiun- ctos fratres vocāt. Nā Hiero. dicit intelli- gi fratres dñi hūc iacobū et fratres eius his verbis. Quidā sequētes deliramēta apo- cryphoz suspiciāt fratres dñi foris stantes esse filios ioseph de quadā muliercula. S; cōsobrinos fratres dñi hic intelligere debe- mus. i. filios alpheī et matertere eius mis- iacobī minoris et ioseph et iude. Quattuor enī modis in diuinis scripturis fratres di- cim? . i. natura gēte cognatiōe affectu. Ha- tura vt esau et iacob. Hente vt oēs iudei in- ter se. vnde in Deut. Si emeris fratrem tuū etc. Et itē: Cōstitue sup te principē quē dñs elegerit qui sit de fratrib? tuis. Porro co- gnatione fr̄es vocant: q̄ sūt de vna familia cū ex vna radice turba diffūdit s; qz abra- am in Genesi fratrem appellat loth. dicens: Non sit rixa inter me et te: quia fratres su- mus. sic et iacob et laban fratres dicuntur. Affectu etiam fratres dicuntur fm q̄ om- nes christiani fratres vocantur. vt ibi: Ec- ce q̄ boni

a s docentē vel imitantē. s ne forte inde dubite- tur. b s nō ab homine. c s vt homo me eligeret ad euāgelizandū vel mihi inungeret. hominē. Neq; enī ego ab homi- ne accepi illud: neq; didici: sed p- reuelationē iesu christi. Audistis enī cōuersationē meā aliqñ i iu- daismo: quoniaz supra modum persequebar ecclesiam dei: et ex- pugnam illam: et p̄ficiēbā in iudaismo supra multos coetane- os meos in genere meo abun- dantius emulatoz existens pa- ternarum mearum traditionū. Num autē placuit ei q̄ me segre- gavit ex vtero matr̄ meę: et vo- cauit per gratiā suam vt reue- laret filium suum in me: vt euā- gelizare illum in gentib; con- tinuo non acquieui carni et san- guini. Neq; veni hierosolymam ad antecessores meos aposto- los: sed abij in arabiam: et iterū reuersus sum damascū. Deinde post annos tres veni hierosoly- mam videre petrum: et mansi apud eum diebus quindecim. Alium autē apostolorum vidi ne- minē nisi iacobū fratrem dñi.

dicit: Notum enim vobis facio fra- tres euāgelizā qd euāgelizatus est a me: qz nō est fm hominē. i. factū s; ad inuentionē humanā. a Neq; enī ego ab homine accepi illud. i. ab alijs apostolis q̄ cū xpo fuerunt corporalitē addidēdo. b Sed p reuelationē iesu xpi. imediatē factā mihi. c Audistis. Hic p̄r mīa) festat. ppositū. et ostēdit primo qd nō habuit per viā humanā ante suam cōuersionē. secūdo qd neq; etiā post ipam. ibi: Cū autē. Primum autē māt) festat p hoc qd an cōuersionem suā in x̄tum poterat p̄sequēbatur euā- gelicā doctrinā et obseruatores ei? Et quo patet qd tūc non studuit eā ad instruendū alios nec ad discen- dum eam ab alijs. et ista erant nota illis quibus scribebat. ideo dicit: Audistis et c. et pater littera v̄s; ibi: Emulatoz existens. i. celo- tor. e Paternarū mearū traditi- onū. tunc autē apud iudeos erāt aliqua tradita patribus a moysē. s. que scripta sunt in lege: et aliq̄ erāt tradita a patrib? alijs minorib? q̄ vocabantur traditiones seniorū: vt patet Mat. xv. Et ambarū traditi- onum erat ap̄s celator ante suā cō- uersionem. f Cū autē. Hic con- sequenter ostēdit qd nec post puer- sionē suā habuit per viā humanā: quia statim iuit ad p̄dicandū gēti- libus fidē catholicā per tres ānos anteq; videret ap̄os vt alios disci- pulos qui possent eū docere de fide catholica. et hoc est quod dicit: Vt autē placuit ei. vocatio enī sua euā- denter fuit ex diuino placito: quia fidē christi persequebat actualiter quando fuit vocat? vt patet Act. ix. g Qui me segregauit ex vte- ro matris mee. i. de medio synago- ge. h Continuo non acquieui car- ni et sanguini. i. ad iudeos de quoz sanguine ego sū nō accessi. i. Re- qz veni hierosolymā. vbi erāt ap̄s et alij discipuli in lege euāgelica in- structi. k Sed abij in arabiaz. ad p̄dicandū gentilibus legem euāgelicam ad quod eram voca- tus: vt premititur: vt euāgelica- rem illum in gentibus. p̄dicatio au- tem p̄suppōit noticiā. Et quo pa- tet qd ap̄s habuit noticiā euāge- lij: non per doctrinā hominis: s; p reuelationē iesu christi: qz non ē me- dium: quia si habuisset etiā per mi- nisterium angelicum ad huc sequit? qd hoc fuisset a christo p̄cipaliter. l Et iterū reuersus sum damascū. vbi primo disputauerat contra iu- deos in Deide post annos tres etc. i. post q̄ tribus annis predica- uerā. et sic nō habui noticiā euāgelij a petro. m Et mansi apud eū die- bus quīdecim. q. d. si idiguiffem ab eo doceri: tñ in tā paruo tpe nō po- tuiffet me docere veritatē euāgelij. n Aliū autē apostolorū vidi nemī nem. a quibus possem doceri. p Nisi iacobum. i. illa vice: qz po- stea vidit iohānē: vt habet. j. h. ca. q. i. Fratres dñi. Hoc dicit ad differen- tiā alteri? iacobī q̄ fuit fra? iohan- nis. dicit autē iste fra? dñi: qz erat si- bi valde s̄ctis in facte et i oib? linea- mentis

Par. 23. a

Die. 1. b

Par. 3. b

Deu. 17. c

Gen. 13. b

Ps. 132.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including the word 'mentis' at the bottom.

qd si aliquando cessit: quomodo nec ad horam? Cur etiam ipse falsos fratres: si p se factu- rus erat? Cessit ergo ppter illos qd per se non faceret dum illiis se legi circumciso r motheo: vt dicitur et scandalu iudeoru ces- sare qui parati erant commouere tumultu r se- ditione si illu fillu iudee circuncisus susci- peret: r episcopu ordiaret. De filijs greco- ru no erat scadalu: qz epistola aploz inde data erat: no oportere eos circuncidi: sz in- dei credetes circuncidibar filios suos nec epistola apostoloru hoc vetan erat nec de his aliqd significauerat. Vn nec titus con- pulsus est circuncidi q de grecis: sed timo- r theus filli in dee ppter exlozatores r ve- ritas euangelij maneat: qz in xpo neqz pre- putiu neqz circuncisio aliqd valet: sed fides q p dilectionez operat. **¶ Quales ali-**

Aug. Indicat se in legalibz pualisse sz nihil tm pfuisse sibi. r ideo galathis no cu- randa fut legalia. Ad priora no recurro: qz ea q mo fut sufficiat: sed qz q videbant ee aliqd nihil contulerunt. In quo apparet q no inferior: illis. vel no accipit psona: qz si ita esset: ego paulus ante impi: cui tales nihil coferrt no fuissim. **¶ Vel illud nihil i- teret: sed nihil mibi cotulerunt. ¶ Vel sic:**

¶ Quales r ipsi aliqn fuerunt. Quia r ipsi pctores r idiores. ¶ Qui videbant esse alii. allicu? auozitaz: qz cu dno ambu- lauerunt: r trafiguratioli ei? interfuerunt vi- debantur dicco ab his. i. falsis fratribus. Quia qui videbant esse aliqd carnalibz hominibus videbantur esse. Na ipsi non sunt aliqd. Et si eni boni ministri dei sunt christus in illis e aliqd no ipsi p se. Naz si ipsi essent aliqd p se semp fuissent aliqd.

¶ Sicut r petro cir. Ita tm distributa est eis vt petrus getibus pdicaret si causa fe- cisset r paulus iudeis. ¶ Qui enim ope- re. Aug. Christ? paulo dedit vt mi- nistraret gentibus: q etia petro dederat vt ministraret iudeis. **¶ Te Coluine.** Colum- na firmamentu dicit veritatis qua etia sa- pientia edificauit. i. constituit in leptē colu- nis: quo numero vel vniuersitas pdicatio- ru: qz solet poni p vnluero vel septenaria operatio spissci insinuat. ¶ **Dexteraz.**

¶ An r pultu cu illis r dexteraz accepit: qz idē cu eis verbu habuit. Ipsa collatio vnitare doctrine monstrat: alio no crede- re ecclesia ei q no fuerat cu dno. ¶ **¶ Et nos in ge.** Et esse pm? i pdicatioe getibz: si pe- trus i circuncisioe. Et sic apli petro: ita bar- nabas sibi. ¶ **¶ Resisti.** Qd no aueret nisi se no imparem sentiret. ¶ **¶ Ab emulis noue legis dicebat paul?** gratie pdicatioz egregius danare lege moysi vt sacrilega: nec deo madata scripta: r ideo etiaz ipse iudicatit ostēdes no esse ea sacrilegam iudeis: vt est idolatria gentib? nec tamē esse necessariā salutē. ¶ **¶ Prius eni veni- ret qdā.** Quidā emulatores legis q equo iure xpm r lege venerabant: qz timens no miscebat getibus. ¶ **¶ Quod si solū esset non esset reprehensibile.** Sicut r ipse pau- lus p scadalo aliqn cessit: sed in hoc er- ratū est q getes cogebat iudicare.

¶ Sed cu vidit. Dico. ad Aug. Pau- lus in petro no potuit rephēdere q ipse fecit: nec arguere simulationē cui? r ipse re? erat. Sed fuit h rephētio dispensato- ria: no vera. Nec petri? peccauit nec pau- lus pccatit arguit. Petri? aut fuit bu- ius decreti auctor: legē p euāgelij no ef- se sua dā: q p? visionē linthei ad corneli- um iiranit r cū getibz cōdit. Qui etiaz qstionē de hac re soluit. Cū eni paul? et

¶ barnabas

¶ 2. dis. c. co- rempra.

euangelij permaneat apud vos. a
sz collatioe refero ad comēdanone: sz qles q idio re. i. fuerit ad meā cōparationē: h i q videbant esse aliqd ab his falsis fratribus.

Ab his aut qui videbantur esse
sz apd vos. a sz dū in lege erāt an q? essent apli.

aliquid: quales aliquando fuerit: c
a sz pterea nec plunt nec obsunt: innuit tm se pua- luisse. s referre. sz. i. no pdest. b sz qz. sz no derra ho illi: sz h dico de? p. h. c sz magnā vl parua.

nihil mea interest. ¶ Deus eni per-
a sz qui imperit? eribuit sensu r mibi dedit.

sonā hoīs nō accipit. Mihi autē
sz h nō d? i corneliā coz. sz nō sūt supiozes iud?

qui videbantur aliquid esse nihil
sz ego. a sz pōti? sz opintonē ipugnatiū.

contulerunt. Sed ecōtra cum vi-
sz vt fideli.

dissent q creditū est mihi euāgeli-
sz ita principaliter.

um ppriū: sicut r petro circūcisio
a sz per hoc videt. sz. i. dedit quecumqz habet sz eligendo.

nis: qui enī opat? ē petro in apo-
sz iudeozum. sz ad meū honozē.

stolatū circūcisioīs: opat? ē r mi-
sz q miracula feceram: q gentes conuerteram.

bi inter gentes: et cuz cognouit
sz qui semper in secretis cum dno fuerunt.

sent gratiam que data est mihi:
sz sustentatio totius ecclesie.

iacobus et cephas et iohannes
sz qz qui semper in secretis cum dno fuerunt.

qui videbantur columnę esse: de-
sz signum. sz ad hoc. sz iremus.

xtras dederūt mihi r barnabe so-
sz hoc addiderunt. a sz hierlm. sz q pta rez suaz venditaz ad pedes aploz posuerant.

cietatis: vt nos in gentes: ipsi au-
a sz ad opus illoz collectas faciendo. sz ecce quod nobis egebant.

tem in circumcisioe: tm vt pau-
sz ante admonitionem eoz. b sz non minus di- ligenter qz illi pceperunt.

perum memores essemus. ¶ Et
sz hoc modo. sz iudei.

etiam sollicitus fui hoc ipsum fa-
a sz hieosolymitane ecclie episcopo. b sz nō hñ- a discretionē in abis.

cere. ¶ Cum autē venisset cephas
sz illi. a sz laienter per aliquas occasioes. sz a cib- genitilium.

antiochiam: in faciem ei resti-
sz qd no auerterebat iudicādo. sz no temere. b sz dignus reprehensione: p alijs: no p se.

tit: quia reprehensibilis erat.
sz hoc modo. sz iudei.

¶ Prius enim qz venirent quidam
a sz hieosolymitane ecclie episcopo. b sz nō hñ- a discretionē in abis.

a iacobo: cum gentibus edebat.
sz illi. a sz laienter per aliquas occasioes. sz a cib- genitilium.

¶ Cum autem venissent: subtrabe-
sz p se gregē faciebāt cū iudeis. b sz nō cibos. sz qz erāt ifirmi: vel si firmi: p more suo scadalizarent.

bat r segregabāt se: timēs eōs q
sz qz quasi discerneret cibos.

ex circūcisioe erāt. ¶ Et silationi ei
sz qz hērat antiochie b sz doctor genitilium.

psēserūt ceteri iudei: ita vt barna-
sz getibz subtrac? sz iudaice cōstrōis.

bas duceret ab eis i illa silationē.
sz ego solus.

¶ Sz cū vidissē qz nō recte ābularēt
sz qz cū vidissē qz nō recte ābularēt

¶ Permaneat apud vos. fine ad mixtione veteris fermenti. **¶ Ab bis autē.** Consequenter declaratur quarra pars supraposte minoris. sz q doctina pauli per principales apostolos in nullo fuit augmētata: sed magis econuero doctina pau- li valuit eis in tēporali subsidio. id dicit: **Ab bis autē qui videbant et se aliquid.** sz petro: iacobu r iohan- ne supple nihil accepi. **¶ Quā-** les aliquando fuerūt. sz ante voca- tionē suā a chriso. i. sic enī fuerunt pauperes illitterati r simplices. sic patet ex euāgello. paul? aut aū vo- cationē suā fuit instructus in leger- ppbetis: r etia potēs r nobilis.

¶ Nihil mea interest. sz nō est ne- cesse talia referre. cultus causa sub- ditur. **¶ Deus eni psonā hominū** no ac. vocando ad fidē vel aplati: ppter potentia tpale: nobilitatem generis vel sciencia: sz plures voca- uit simplices r pauperes: sicut ali- qz a pnciplo literatos vocauerit: vt dicitū ē de paulo. r idem patet de natanaele r nicodemo. **¶ Nihil cōm-** pletū in noticia euangelij vl subdi- dlo tpali. **¶ Sed ecōtra.** cotulsi eis: quod postea magis expmī.

¶ Cū vidissent qz creditū est mihi euāgelij ppriū. i. officiu aplari? ad pdicandū getilibz. **¶ Sz r petro** circūcisioīs. i. officiu apostolar? ad pdicandū iudeis. **¶ Qui eni?** operatus est rē. ab eodē eni vterqz vocat? est ad fidē r ad apostolatū.

¶ Et cū cognouisset gratia q da- ta est mihi. hoc autē cognouerūt p donū linguarū r operationē mira- culozū: r cetera dona ad apostola- tū necessaria q ita eminenter erant in paulo sicut in istis. **¶ In iacob?** frat dñi. **¶ Et cephas.** i. petrus vt patet ioh. **¶ Qui videbantur** colūne esse. i. pncipales in ecclesia iudeoz qz dexteras de. mi. rē. mōdus est cōfirmandū fedus amici- tie dando mutuo man? dexteras.

¶ Am. sz rogauerūt nos. sz pauperes memores essem? sz fideiuz in hierusalē habitatiū: qui viditis possessionibus pcia posuerūt ad pe- des apostolorū abrenuūciates pro- prietati: ppter quod postea egētes indigebant per alios credetes qui sic no abrenuūciabant in bonis tpa- libus adiuuari. **¶ Sz etia sol-** licitus fui hoc ipsū facere: sicut pa- tet in precedentibz epistolis.

¶ Cū autē. sz hū declarāt vlti- ma pars pdicte minoris. sz. postea. sz qz veritas euāgelica p paulū pdica- ta de cessatioe legalij in sinceritate sua reposita fuit: qz ius petri pnci- palis aplo aliq mō palliasz ppari- um: segregādo se a cōtione credētū de getilibz eo qz erāt circūcisio: ne scādalizaret credētes de iudeis. de quo rephēdit eū manifeste paul? ad declarationē euāgelice veritatis: r pter dictis lra paucis except? q discutit. **¶ Sz timēs eos.** sz can- dalizare. **¶ Sz et simu.** cui? itellect? postea explanabit mag? ad xitātē euāgelij in mō obseruādū legalia: vt dicitur

¶ 2. dis. c. co- rempra.

Glo. ordi. Ad Galathas Ca. II Nico. de lyra

Barnabas iam p[ro]p[ri]is m[er]it[is] g[er]it[is] v[er]s[us] antiochi- am. Quidam de iudea dicebat sine lege moysi ne min[us] posse saluari: tunc viris de hac q[ue]stio[n]e asc[en]- dit hierim ad ap[osto]los. Petrus vero ait: D[omi]n[us] dicit il- lis sicut sicut et nobis et nihil d[is]crevit inter nos et illos: fide purificas cor da eor[um]. Quid ergo ten- tatis de[um] i[m]ponere iugum quod neq[ue] nos neq[ue] patres nostri portare potuim[us]? Sed p[ro]p[ri]am credim[us] sal- uari sicut et illi. Petrus itaq[ue] b[ea]t[us] scit de abolitio- ne legis: s[ed] simulavit p[ro] te more iudeo[rum] ne occasio- ne genti[um] a fide recede- rent et sic p[er]deret suu[m] gre- gem. Simulavit aut[em] et pau- lus p[ro] fili[um] metri: vt in cir- c[um]cisio[n]e timothe[us]: et ipse q[ui] nutruuit com[est] ex voto vt nacaret in c[er]eb[us] ex lege caput totodit. p[er] multa etiā in hierim co- silio iacobi et p[ro]bytero[rum] purificat[ur] s[ed] legē intra- uit in tēplā et hostiā ob- tulit. Acce quo iude[us] in- deus. Aug[ustinus] de gēti- bus credētes dicit legis onere liberos esse. de iu- deis: legi esse subiectos: nec peccare si circūcidūt et sacrificat: si nō spē sa- lutis in eis nō constituit: nec peccat pet[er] si iudai- cat: s[ed] q[ui] gētel cogit iudai- care suo exemplo in quo solo paul[us] eū reprehēdit vt docto[rum] gētiū: vt sit re- p[ro]batio vera nō disp[en]sa- toria. Hiero. s[ed] si post euāgelium bene facit q[ui] iudaizat in sacrificijs et ceteris: i heresim labimur cherinthi et hebiōis q[ui] p[ro]pter h[uius] sūt anathematiza- ti. q[ui] euāgelio misuerūt cult[us] leg[is]. Et iu dū vo- luit iudei et xpiani eē neutri sūt. Si tales su- scipimus vt in ecclesia dei faciāt qd fecerūt in sy- nagoga sathane: nō illi christiani sūt: s[ed] nos iu- deos faciūt. Sūt vtiq[ue] iudeo[rum] certimōie omnib[us] mortificare fidelib[us]. S[ed] in eis leg[is] x[rist]i. Itē lex et p[ro]phete[rum] ad iohā[n]ē. Et p[ro]sumabo testamētū no- num sup[er] domū isrl. nō dicit p[ro]p[ri]o gētiū s[ed] iudeis vt nō in veritate lre viuāt s[ed] in nouitate spūs. Nec sūt ille certimōie res indifferētes in[ter] bonū et malū. Si obseruāde sūt salutē afferūt. Si salu- tē nō afferūt nō sūt obseruāde. Iam dicit cephe. Aug[ustinus] p[ro]p[ter] qd a paulo fiebat vtilis lib[er]ta- te charitatis secū ac benigna pietate hūilitat[ur] ac cepit. Atq[ue] ita exēplū poster[is] p[ro]buit tāto factius q[uo]d ad imitādū difficil[us] q[ui] nō dedignē maiorē sicubi forte recti tramitē reliq[ue]rūt: etiā a posterio- rib[us] corrigi. Aus itaq[ue] iuste libertat[em] i paulo: scē hūilitat[ur] in petro. Dicit cephe. Et in eo qui p[ro]p[ter] dicit ceteri. Hiero. v[er]o dicit galathe petri auctoritate nō esse iudaicā q[ui] in h[uius] rep[ro]b[ati]o- nis est. Quō cogis. Nō docētis impio: s[ed] p[ro]uerbatōis exēplo. Nos natura. Comēda- ta auctoritate sua iā rōnib[us] incipit agere q[ui] car- nales obseruātie post xp[ist]m nō sunt obseruāde. Quasi di. Sētes nō debēt iudaicare. q[ui] nos qui valuim[us] in lege seim[us] eā nō iustificare: et iō ea di- missa ad xp[ist]m confugim[us]. Nisi in fide iesu xp[ist]i. Nō iō dicit ex fide q[ui] opa bōa frustren[ter]: cū de reddat vnicuiq[ue] s[ed] opa sua. Sed q[ui] opa sūt ex grā: nō ex operib[us] grā: q[ui] fides p[ro] dilectionem operas nihil operaret nisi ipsa dilectio dei diffu- deret in nob[is] p[ro] spūm sc[ri]pturam: nec ipsa fides esset i no- bis nisi de[us] eā daret. e. Dis caro. Nota q[ui] d[icit] iudicis

vt dicit plent[us]. // a Corā omnib[us]. q[ui] defect[us] erat public[us]. // b Si tu cū iude[us] sis gētili[us] viuīs et nō iudaice. s. an aduentū iudeo[rum]. // c Sētes co- gis iudaicare. nō impio s[ed] factio: q[ui] ex mō se habēdi in legalib[us] aliq[ui] gētiles credebat eor[um] obseruationē necessariā ad salutē. Ad maiorē tū de claratio- nem huius littere et p[re]cedentis sciendum q[ui] Hieronymus et Augustinus videntur varia sensisse de legalit[us] cessatione: ma- xime quo ad cerimonialia de quibus ē hic sermo. Hieronymus enim distinguit duo tēpora t[em]p[or]a. Anū ante passionē xp[ist]i in quo legalia habuerūt vim ob- ligatiuā et expiatiuā suo mō. Aliud post passionē xp[ist]i in quo legalia s[ed] ipm stati[us] erāt mortifera: ita q[ui] seruātes ea mortalit[er] peccarēt. Et xp[ist]i habuit dicere q[ui] apli p[ro] passionē xp[ist]i nō q[ui] seruauerūt ea s[ed] veritate: s[ed] solū quadā p[ar]te simulatiōe. s. ne scādali- carēt cōsūs de iudeis: et alio[rum] cōuersionē impedi- rēt: q[ui] qd ē simulatio nō est sic intelligēda q[ui] act[us] il- los s[ed] rei v[er]itate nō facerēt: s[ed] q[ui] nō faciebāt illos tanq[ui] legis cerimonias obseruātes: sicut si q[ui] pel- liculā mēbrū virilis abscideret nō eā circūcisio[n]is f[er]u- uāde: s[ed] sanitatis recu[er]pandē. S[ed] q[ui] idēc[us] videt q[ui] apli p[ro] scādali oculat[ur] eā q[ui] p[ro]tinēt ad veri- tatem vite et doctrine: et q[ui] simulatiōe vtentur in his que p[ro]tinēt ad salutem fidellum: iō p[ro]uenit t[em]p[or]a distinxit. Aug[ustinus] tria tēpora. Anū ante passionē xp[ist]i in quo legalia cursū suū habuerūt. Aliud autē post diuulgationē euāgelij in quo legalia sūt mor- tua et mortifera. Tertiu[m] est tēp[us] mediū. s. a passione xp[ist]i vsq[ue] ad diuulgationē euāgelij in quo legalia fuerūt mortua: q[ui] nullā vim habebāt: nec aliq[ui] ea suare tenebat: t[em]p[us] nō erāt mortifera: q[ui] conuersi de iudai[sm]o poterāt illa licite suare: dū t[em]p[us] h[uius] p[ro]nerit i eis sp[iritu]s: reputātes illa sibi necessaria ad salutē q[ui] sine eis fides xp[ist]i iustificare nō posset. Nec autē licētia seruādi ad tēp[us] legalia fuit ex insti[itu]to spūscā- ti: q[ui] si p[ro]uersis de iudai[sm]o ad fidē stati[us] fuisset in- hibit[us] leg[is] rit[us]: sic p[ro]uersis d[omi]n[us] gētilitate idolatrie cul- tus: videret q[ui] lex ip[s]a fuisset mala sic idolatria: nec p[ro]p[ri]a a deo data fuisset. Illis autē q[ui] cōuertebāt de gentilitate nō inerāt cā talis obseruātie: p[ro]p[ter] qd paulus circūcidit timotheū ex matre iudea natū: Ac. xvj. Titū x[rist]i q[ui] nar[us] fuit ex gētilib[us] noluit cir- cūcidere vt p[ro]dictū est. gētilib[us] t[em]p[us] iposita fuit ad tēp[us] obseruatio alioq[ui] le- galit[us]: vt h[ic] Act. xv. s. q[ui] abstinerēt ab imolat[ur] simulacro[rum] et saguine iusso- cato: nō tanq[ui] necessarijs ad salutē: s[ed] ad amicabilē societate iudeo[rum] et gēti- liū ad inuicē: nā illo tēp[or]e iudei abhorrebāt ista cōcedere: sicut etiā frequētē cōtingit q[ui] aliq[ui]s existēs in societate alteri[us] abstinet a cibis socio suo abomi- nabilib[us]. p[ro]cedēte x[rist]o tēp[or]e: cessante cā cessauit et effectus. Igit[ur] apli de iudai[sm]o p[ro]uersi tēp[or]e intermedio. s. a passio[n]e xp[ist]i vsq[ue] ad publicationē euāgelij le- gunt[ur] aliquādo seruasse legalia licite mō p[ro]dicto. Sed cōtra h[oc] videt q[ui] h[ic] di- cit q[ui] petrus fuit reprehēnsibilis ex tali obseruatiōe. Dicit dū q[ui] nō peccauit ex feto: qd erat sibi licitū vt dicit[ur] ē: s[ed] ex mō faciēdi: q[ui] i h[uius] nimia dilige[n]tia ad- hibebat ne iudeos offendere: ita q[ui] ex hoc sequebat scādali gētiliū intātū q[ui] aliqui inducebant ad credēdū q[ui] talis abstinentia cibos in lege p[ro]hibito- rū esse necessaria ad salutē. Et p[ro]p[ter] hoc paulus qui erat gentiliū ap[osto]- lus: ipm publice rephendit: et petrus audito periculo gentiliū sibi acq[ui]e- uit: p[ro]p[ter] qd licet peccauerit in mō obseruandi: p[ro]p[ter] qd vere rephensibil[is] fuit vt scribit hic paul[us] in scriptura catholica in qua nihil est falsū: fuit ta- men peccatū veniale qd bene fuit post confirmationē spūscāti in aplis. v[er]o de dicit Joh. j. canonica. j. ca. Si dixerim[us] q[ui] peccatū non habem[us] nosmet ipsos seducimus et veritas in nobis nō est. b. Nos natura. Hic ex p[re] dictis infer[re] cōclusionē intentā. s. q[ui] legalia per doctrinā euāgelicā quā p[ro] dicanit sūt euacuata nec vlt[er]i[us] sunt seruāda: et p[ro]mo ostēdit hoc generalit[er]. scdo specialit[er]. libi: Si enim. // Circa primum facit talem rationē: Iudei per fidem xp[ist]i contenti in euāgelio iustificati dimittunt legalia. ergo genti- les per eandē fidē iustificati: quales erant galathe quibus scribebat: mul- to magis debent dimittere: consequentia patet: q[ui] lex fuit data iudeis et nō gentilib[us]. antecedens probat ap[osto]lus per seipsum et alios ap[osto]los. di- cens: Nos natura iudei et non ex gentibus nati peccatores: id est nos qui sumus natione iudei: et non ex gentilib[us] fuimus peccatores: supple q[ui] d[omi]n[us] fuimus sub lege existentes. c. Scientes autem quia non iustificatur homo ex operibus legis: propter suam imperfectionem. // f. Nisi in fide iesu xp[ist]i. vnde et patres veteris testamēti non fuerunt iustificati nisi per fidem venturi. g. Et nos in christo iesu credimus vt iustificemur. // Per eandē enī fidem iustificamur fideles noui testamēti: quia quem illic crediderunt venturū isti credunt venisse et redemptionis mysterium cōplēnisse: sed quia p[er] eū ap[osto]li dicebant q[ui] fides xp[ist]i non iustificat sine legalium obseruatione. ideo consequenter hoc remouet dicens:

a ad veritatē euāgelij: dixi cephe cō- ra omnib[us]: Si tū cū iude[us] sis gē- tiliter et non iudaice viuīs: quō gē- tes cogis iudaicare? // Hos natu- ra iudei: et non ex gentib[us] p[ro]dēt[ur]. Scientes autē q[ui] nō iustificabitur homo ex operibus legis: nisi in fi- de iesu christi. Et nos in christo iesu credimus: vt iustificemur ex fide christi et non ex operibus legis. // Propter quod ex operibus legis nō iustificabit[ur] omnis caro.

No. 10. a

No. 10. b

No. 10.

In deis ponit homo: de gentibus caro. homo. sibi: Sci / autem qd no te. Caro. sibi: Propri qd ex ope. te. a // Q si queretes. Be. Si nos reuera cognouimus no posse iustificari nos nisi trāsentes ad xpm. Nūqd patif xps relabi nos ad id qd eramus. Qd si pateret. pfecto

minister nobis esset peccati. p rioris stat: nri: sic fuisset trāsenti / b ad se mister iusticie. Al: Q si qretes. Dixi qd ex opib' leg' h est iusticia. Q si nos q in lege maiores fuim' iuēti sum' i ea fu ille peccatores: qd inde apparet qd qrimus in xpo iustificari. qz cur in christo queremus iustifi car: nisi qz in lege no eram' iu / sti: Et si nos q in ea pfecti era / mus fuim' ex ea pctores: tunc lex vbi cūq' est ministrat pctm. Et si lex ministrat pctm: tunc si xps legē ministrat pctm: h no ē mister pcti: q nec mister leg'. Q si forte videret: qz ea adm / pleuit: h ablit qz ea mstrauerit docēs ea p passionē suā fuan / dā. Et si no ē mister leg' cur ea fuaret? b Inuēti. no opinto ne bitis: rōne pbat. c Ego enī p legem. Spūalē intellectā. d Sū mor. le. ne carnalē in ea viuā. e At viuā dō. nō mibi: qd iam possim: qz cum xpo. f Qd h' sū cru. i. cru. xpi erit i me ardore pcti vt laz vltra ad id nō erēdar. g S'z viuo. In virtutib' vigoze dñ opādī habeo. h Nō ego. ille pec / cator qui pal' erā. i S'z xps i. nouitas xpi apparet in me. Ad quid g lex? k Et tradī. semet. Antēde qd fil' semetipm tradidit vt b dicit. Et pat' euz tra /

didit. Et alibi ait ap'ls: Qui p pzo filio suo nō pepcrit: s' p oi / bus nob tradidit illuz. Judas tgit qd fecit? Vides qz non qd faciat hō p' siderā dū ēis q aōz volūtate faciat. In eodē facto i uenim' deū in q iuenim' iudā: deū bñdicim': iudam detesta / mur: bñdicim' charitatē: dete / stamur iudē in iūratē. De' cogi / tauit salutē nram q redēpti su / mus. Judas cogitauit p'ciuz q vēdidit dñm: fili' p'ciuz qd de / dit p nob. Diuersa g itētio: di / uersa facta facit: cum tñ sit vna res: ex diuersis sic eā itueamur vñū amādū: altez dānā dū. vñū glificādū: altez detestādū iuenim'. // Ca. III

Insensati. Verba irascēt. Insensati gal. q nec se circū dō a pseudo agnoscūt. In quo. oc. Au / gusti. In oculis et sensib' prudētū xps moztez et diabolū dānāse videt nō ipe dānat' eē. vñ Oreas: Er mors tua o mors. Et h est virga moysi q dsa in serpētem deuorauit serpētes magoz. h ē sūm' sacerdos i lege i cu tus mozte q sanguinē xpi fuderat ignorāter: et ob id me tuētes ad ciuitatē refugij se ptulerāt absoluebant: et se / curi fiebāt a metu. Ita mozte xpi dānato supbo sal' nra pcurata ē. Qd insinabat ineffabile nomē dñi: scptū in la mina sūmī pōtiffic' qd erat tetragrāmātō. i. qttuoz l'ray: q sūt: iotb: he: vau. heth. i. pncipiū passiois vite iste. Q. ille cui iste legal sacerdos gerit psonā ē nob p psonā au ctoz et repatoz vite p adā amisse. vñ: Qui ascēdit sup oc / ca. dñs no. illi. Occasū enī mozt' xps ascēdit. i. trūpba / uit diabolū et mozte supādo. S'z ocul' stultoz videt qdē nat': et in eoz sensu tñ crucifix': vt hō in q nlla spes sit. In illis vinit christus: in istis est mortuus. m Fascinauit. Fascin' qñ magic' dilustōib' alif qdam ocul' boim ostēdit q sūt. Dicit' ēr fascino' vulgo q noceat

infantib' // **I**nsensati galathe: quis vos fascinauit vt tati n obedire? rat dāda. Allegat scdo ad hoc i Glo. illud Dicit. rrrj. in postil / la allegat. tertio allegat illud ps. Sacrificiū et oblatione noluit: aures autē perfecisti mibi. qd ad litterā significat q sacrificia et ob / lationes que erāt de p'cipuls cerimonialib' veteris testamenti. non erāt deo placita de se: vt ibidē expōitur in postilla. Unde he tres au ctoritates quarū vna accipitur de libro legis: alia de p'phetis: alia de psalmis sunt satis efficaces ad ostendendū q legalia veteris te / stamenti erāt euacuanda. // Ca. III

Insensati galathe. Postq apostolus improbauit erroze de legalitū obseruatione cū euangelio ex perfectione legis euā / gelice. h pñr idē fac ex ip'fectione leg' mozaice. Ita diuisio h ē p'cia: qz in p'cedentib' postilla sunt aliqua de ip'fectione legis mozaice: et cōuērio in seqntib' aliq' ponit de p'fectione leg' euāgelice. h B diuisio accipit fm id qd pncipall' itelligit. Et diuidit' i duas ptes. qz pmo galathas itepeat. scdo ppositū declarat. ibi: Qui g. Dñā adhib' i duas: qz pmo p'pōit suā itepratōne. scdo itepratōis rō / nē. ibi: Hoc solū. Circa pñm dicit' Insensati galathe qz vos fasci auit. i. aduldō decepti. // Nō obe. ve. f. euāgelice p quā legalia s' excluda. licz ei ap'ls sciet eos eē deceptos p pseudo ap'los: tñ qrit qz vos fascinauit: nō tgrās h admirās eoz itabilitatē: sic Bñ. it. d'z. Adā vbi es: nō ex ignorātia. Scidū ē q fascino aliq' accipit p illusione sensuū: q aliq's nō auertit ea q sūt an ip'z: et sic erat de gala

thas. // **I**nsensati galathe. Postq apostolus improbauit erroze de legalitū obseruatione cū euangelio ex perfectione legis euā / gelice. h pñr idē fac ex ip'fectione leg' mozaice. Ita diuisio h ē p'cia: qz in p'cedentib' postilla sunt aliqua de ip'fectione legis mozaice: et cōuērio in seqntib' aliq' ponit de p'fectione leg' euāgelice. h B diuisio accipit fm id qd pncipall' itelligit. Et diuidit' i duas ptes. qz pmo galathas itepeat. scdo ppositū declarat. ibi: Qui g. Dñā adhib' i duas: qz pmo p'pōit suā itepratōne. scdo itepratōis rō / nē. ibi: Hoc solū. Circa pñm dicit' Insensati galathe qz vos fasci auit. i. aduldō decepti. // Nō obe. ve. f. euāgelice p quā legalia s' excluda. licz ei ap'ls sciet eos eē deceptos p pseudo ap'los: tñ qrit qz vos fascinauit: nō tgrās h admirās eoz itabilitatē: sic Bñ. it. d'z. Adā vbi es: nō ex ignorātia. Scidū ē q fascino aliq' accipit p illusione sensuū: q aliq's nō auertit ea q sūt an ip'z: et sic erat de gala

a // Q si queretes iust. in xpo. i. in fide xpi // b Inuēti sum' et ipse pec. qd est: si hec fides nō iustificat absq' legalib' // c Nūqd ebi. pec. mi. est. q. d. hoc icōueniēs sequet' ex quo tradidit fidē nō iustifi cantē. // d Absit. q. d. hoc p'z falsū ex p'dict': qz supra pbat' est q doctria euāgelica ē a deo inspirata et p'fecta: qd nō ēēt nisi iusticia

ret: nā in hoc p'stitit legis p'fectio // e Si ei. hic ostēdit p'ticularit' q legalia sint abijcien / da sūp'ius exēplo. d. Si enī q' destru. i. l. e / galia q' docui debere relinq' // f Itēz hec re / edifico. i. obseruo tanq' necessaria ad salutē: et alios ad hoc induco // g Denaricatorē me cō. i. facto cōfiteor: me errasse: qd absit. // h Subdit: b Ego enī p legē. i. nouā. // i A / gi. sup'le veteri. // k Dicit' sū. in q'tū euā / cūat legalia: sicut dicit' fuit dicit'. rrrj. Ecce dies veniūt dicit dñs: et feriā domui isrl' et do mu iuda sed' nouū: nō fm pactū qd pepigi cū patrib' v'is. p hoc enī qd dicit: nō fm pa / ctū. p qd itelligit lex mozaica: ostēdit q p legē nouā erat euacuāda. // l At deo viuā. p xpi grām. iō subdit // m Christo cōfi. sūz cruci. p cōpassionē ex fide pcedētē. iō sequi tur: // n Cūo aut' iā nō ego. f. qualis fuit sub lege. // o Vinit xō in me xps. habitās in me p grām viuificātē. // p Q aut' nunc viuo. p xpi grām. // q In carne. i. adhuc exi stens in carne passibili. // r In fi. vi. fi. dei. q in resurrectionē dabit mibi corp' imoztale. // s Qui dile. me. Ex dilectiōe enī maria vo / lūtate mozem subijt p salute nra. et qz tāta grā nō est negligēda s'z venerāda. iō subdit: // t Nō abiicio grām dei. i. abiectā nō repu / to: qd tñ esset si absq' legalib' nō sufficeret ad salutē. iō subdit: // u Si enī p le. iusticia: sup'le habeb'. // v Ergo xps gratis mozt. est. i. sine cā. ex quo sine hoc habebat iusticia q fac bo / minē dignū vita eterna. galatheo habebāt p incōueniētī q frustra fuisset mozt xpi: et p hōs debebāt incōueniēs reputare illud ex q seq'bat. i. q obseruatio legalitū iustificaret v' l esset necessaria ad salutem.

In ca. ij. vbi dicit' in postilla: Ego enim p legē. i. nouam. // **A**dditio. Hoc quod dicit' per leges legi moztū sū. s'z Glo. itelligit q p legē ve teris testamenti spūalē intellectā: moztū sū legi ne carnalē in ea viuā. // Sic: p' legē moztū sū. i. p auctoritatē legis ipsā dimisi: et sic ipsa lex mozaica denūciat suā dimissionē ad qd allegat' i Glo. tres auctoritates. // i m ma Deut. rviij. Prop'ham suscitabo tibi de medio fratru tuoz. q quidē auctoritas bene intellecta denorat q ppha. xps suscitā d'us erat: cui erat credendū tanq' vero legislato / ri. put plane fuit ostēsu i additiōe. s. p dicit' ca. Deut. et sic h' q alia lex a lege mozaica e /

rat dāda. Allegat scdo ad hoc i Glo. illud Dicit. rrrj. in postil / la allegat. tertio allegat illud ps. Sacrificiū et oblatione noluit: aures autē perfecisti mibi. qd ad litterā significat q sacrificia et ob / lationes que erāt de p'cipuls cerimonialib' veteris testamenti. non erāt deo placita de se: vt ibidē expōitur in postilla. Unde he tres au ctoritates quarū vna accipitur de libro legis: alia de p'phetis: alia de psalmis sunt satis efficaces ad ostendendū q legalia veteris te / stamenti erāt euacuanda. // Ca. III

Insensati galathe. Postq apostolus improbauit erroze de legalitū obseruatione cū euangelio ex perfectione legis euā / gelice. h pñr idē fac ex ip'fectione leg' mozaice. Ita diuisio h ē p'cia: qz in p'cedentib' postilla sunt aliqua de ip'fectione legis mozaice: et cōuērio in seqntib' aliq' ponit de p'fectione leg' euāgelice. h B diuisio accipit fm id qd pncipall' itelligit. Et diuidit' i duas ptes. qz pmo galathas itepeat. scdo ppositū declarat. ibi: Qui g. Dñā adhib' i duas: qz pmo p'pōit suā itepratōne. scdo itepratōis rō / nē. ibi: Hoc solū. Circa pñm dicit' Insensati galathe qz vos fasci auit. i. aduldō decepti. // Nō obe. ve. f. euāgelice p quā legalia s' excluda. licz ei ap'ls sciet eos eē deceptos p pseudo ap'los: tñ qrit qz vos fascinauit: nō tgrās h admirās eoz itabilitatē: sic Bñ. it. d'z. Adā vbi es: nō ex ignorātia. Scidū ē q fascino aliq' accipit p illusione sensuū: q aliq's nō auertit ea q sūt an ip'z: et sic erat de gala

thas. // **I**nsensati galathe. Postq apostolus improbauit erroze de legalitū obseruatione cū euangelio ex perfectione legis euā / gelice. h pñr idē fac ex ip'fectione leg' mozaice. Ita diuisio h ē p'cia: qz in p'cedentib' postilla sunt aliqua de ip'fectione legis mozaice: et cōuērio in seqntib' aliq' ponit de p'fectione leg' euāgelice. h B diuisio accipit fm id qd pncipall' itelligit. Et diuidit' i duas ptes. qz pmo galathas itepeat. scdo ppositū declarat. ibi: Qui g. Dñā adhib' i duas: qz pmo p'pōit suā itepratōne. scdo itepratōis rō / nē. ibi: Hoc solū. Circa pñm dicit' Insensati galathe qz vos fasci auit. i. aduldō decepti. // Nō obe. ve. f. euāgelice p quā legalia s' excluda. licz ei ap'ls sciet eos eē deceptos p pseudo ap'los: tñ qrit qz vos fascinauit: nō tgrās h admirās eoz itabilitatē: sic Bñ. it. d'z. Adā vbi es: nō ex ignorātia. Scidū ē q fascino aliq' accipit p illusione sensuū: q aliq's nō auertit ea q sūt an ip'z: et sic erat de gala

thas. // **I**nsensati galathe. Postq apostolus improbauit erroze de legalitū obseruatione cū euangelio ex perfectione legis euā / gelice. h pñr idē fac ex ip'fectione leg' mozaice. Ita diuisio h ē p'cia: qz in p'cedentib' postilla sunt aliqua de ip'fectione legis mozaice: et cōuērio in seqntib' aliq' ponit de p'fectione leg' euāgelice. h B diuisio accipit fm id qd pncipall' itelligit. Et diuidit' i duas ptes. qz pmo galathas itepeat. scdo ppositū declarat. ibi: Qui g. Dñā adhib' i duas: qz pmo p'pōit suā itepratōne. scdo itepratōis rō / nē. ibi: Hoc solū. Circa pñm dicit' Insensati galathe qz vos fasci auit. i. aduldō decepti. // Nō obe. ve. f. euāgelice p quā legalia s' excluda. licz ei ap'ls sciet eos eē deceptos p pseudo ap'los: tñ qrit qz vos fascinauit: nō tgrās h admirās eoz itabilitatē: sic Bñ. it. d'z. Adā vbi es: nō ex ignorātia. Scidū ē q fascino aliq' accipit p illusione sensuū: q aliq's nō auertit ea q sūt an ip'z: et sic erat de gala

De pe. di. 2. s. romas 1. q. 1. c. mar thion. in ri rulo.

De pe. 13. d

Dala. 1. c

...ord...
...dicit'...
...et ipse...
...nō iustifi...
...cantē...
...absit...
...hoc p'z...
...supra pbat'...
...est q...
...doctria euāgelica...
...ē a deo...
...inspirata...
...et p'fecta...
...qd nō ēēt...
...nisi iusticia...
...ret: nā in hoc...
...p'stitit legis...
...p'fectio...
...Si ei...
...hic ostēdit...
...p'ticularit'...
...q legalia...
...sint abijcien...
...da sūp'ius...
...exēplo...
...d. Si enī...
...q' destru...
...i. l. e...
...galia q' docui...
...debere relinq'...
...f Itēz hec re...
...edifico...
...i. obseruo...
...tanq' necessaria...
...ad salutē...
...et alios ad hoc...
...induco...
...g Denaricatorē...
...me cō...
...i. facto cōfiteor...
...me errasse...
...qd absit...
...h Subdit...
...b Ego enī...
...p legē...
...i. nouā...
...i A...
...gi...
...sup'le veteri...
...k Dicit' sū...
...in q'tū euā...
...cūat legalia...
...sicut dicit' fuit...
...dicit'...
...rrrj...
...Ecce dies veniūt...
...dicit dñs...
...et feriā domui isrl'...
...et do mu iuda sed' nouū...
...nō fm pactū qd pepigi...
...cū patrib' v'is...
...p hoc enī qd dicit...
...nō fm pa...
...ctū...
...p qd itelligit lex mozaica...
...ostēdit q p legē nouā...
...erat euacuāda...
...l At deo viuā...
...p xpi grām...
...iō subdit...
...m Christo cōfi...
...sūz cruci...
...p cōpassionē ex fide pcedētē...
...iō sequi tur...
...n Cūo aut' iā nō ego...
...f. qualis fuit sub lege...
...o Vinit xō in me xps...
...habitās in me p grām viuificātē...
...p Q aut' nunc viuo...
...p xpi grām...
...q In carne...
...i. adhuc exi stens in carne passibili...
...r In fi...
...vi...
...fi...
...dei...
...q in resurrectionē dabit mibi corp' imoztale...
...s Qui dile...
...me...
...Ex dilectiōe enī maria vo...
...lūtate mozem subijt p salute nra...
...et qz tāta grā nō est negligēda...
...s'z venerāda...
...iō subdit...
...t Nō abiicio grām dei...
...i. abiectā nō repu / to...
...qd tñ esset si absq' legalib' nō sufficeret ad salutē...
...iō subdit...
...u Si enī p le...
...iusticia: sup'le habeb'...
...v Ergo xps gratis mozt...
...est...
...i. sine cā...
...ex quo sine hoc habebat iusticia q fac bo / minē dignū vita eterna...
...galatheo habebāt p incōueniētī q frustra fuisset mozt xpi...
...et p hōs debebāt incōueniēs reputare illud ex q seq'bat...
...i. q obseruatio legalitū iustificaret v' l esset necessaria ad salutem...
...In ca. ij...
...vbi dicit' in postilla...
...Ego enim p legē...
...i. nouam...
...Additio...
...Hoc quod dicit' per leges legi moztū sū...
...s'z Glo...
...itelligit q p legē ve teris testamenti spūalē intellectā...
...moztū sū legi ne carnalē in ea viuā...
...Sic...
...p' legē moztū sū...
...i. p auctoritatē legis ipsā dimisi...
...et sic ipsa lex mozaica denūciat suā dimissionē ad qd allegat' i Glo...
...tres auctoritates...
...i m ma Deut...
...rvij...
...Prop'ham suscitabo tibi de medio fratru tuoz...
...q quidē auctoritas bene intellecta denorat q ppha...
...xps suscitā d'us erat...
...cui erat credendū tanq' vero legislato / ri...
...put plane fuit ostēsu i additiōe...
...s...
...p dicit' ca...
...Deut...
...et sic h' q alia lex a lege mozaica e /

de lyra

Glo. ordi. Ad Galathas Ca. III Nico. de lyra

Istis qz in iuriis facta xpo p falsos aplos in p'sentia eoz no adutebat. io subdit: // a An qz. ocu. te. xps. p. e. i. p'denat' p falsos aplos: affe- reres vob qz fides ei' no sufficit ad salute sine legalib': r sic p'denat' eu tanqz ipote're ad saluadu: cu' in lex. p'mittat de xpo venturo ipm fore saluatore: vt ptz p aucte' d'iere. p'ce. ca. i. ducta. lex ei' frequ' accipit' p

Fascinatio dicitur ei qm dicitur oculi visu vites du r h eoz ac' fascinatio dicitur: r pot fieri vt hule pcto iseruat demones. Sicut r inuidia tanqz fascinat' vrit. Inuid' eni no mo sibi nocet s r bis in qb' aliq' bda ee icipiut. vñ Salomon: Fascinatio malignitat' obscurat bda. Sic factu e vt i nudi tanqz fascinant' nocue- runt galathis: nup in xpo rena- tis vt iude galathe fidei stoma- macho nauitate cibū spūs eto / muerūt. // a An qz ocu. Vere fascinat' qz an oculos. i. i vñ p'se- tia ille tar' q' e iesus xps r pvo bis crucifix' : e p'scpe. i. ex hedi- tat' : r h i vob. An alijs n' obere tis pati vt regnū r hereditatez suā amitteret: nedū i vob. // b An qz ocu. i. p'ceptio ei' ita fu- it vob nota qm an vos eet fetā : r in vob. i. i intellectib' vñs erat crucifixi: vt vñ sciret' qm fetā : r qd p'ulit' b. Profep. e. He. i. hereditate suā amittit vob' p'of. // c An ait crucifix' p'odē p'nu- ciationis indiget cū dolore.

Hoc solū vo. Comol' p'cre- pationē pbat qz lex nō ē obser- nāda. qz nō ex ea: s ex fide vñ / nō oīa nēcāria: spūs: iusticia: bndictio. // d. Quis fasciari et stulti: tñ b volo a vob discē: qz b adeo euidēs ē vt r stulti doce- re queat. Solū si nihil aliū effz: Had p'badū sufficeret cū cōstet qz spūm accepistis an ex opib' vbi labor que nūqz hūit' : an ex fide q' audit' facilitate venit. // e An ex au. si. Aug'. Utiqz ex fide non ex operibus legis.

Ab aplo em' p'dicata ē eis fidei in q' p'dicatioe adu' fidi r p'senti / am p'fūcti s'erat. Et ē sensus: Si in ill' opib' leg' esset fal' vñ. nō dare' vobis spūm factus nisi circūcisus. Sed fuit dar' vobis anqz opa leg' haberet'. Sciē- dū q' nūc de opib' maxime tra- ctat q' sūt in sacramēt' q' nō sūt nēcāria: vbi grā fidi ē. Bip- eita sūt eni opa leg': parti in sa- cramēt': pti i mo'ib' accipiūt. Ad sacra p'tinet circūcisio: sab- batū: neomente: sacrificia r hu- tumodi innumere obseruatiōe.

Ad mores at. Nō occides: nō mechaber' r h mōi. In obseruatijs si nō intelligant' seruit' sola est. Si at obser- uent' r intelligat': nō mō nihil obfut' s etia p'sū: si tpe cōgruāt. Dñe aut' sacrm cū intelligit' vñ ad p'teplatio- nē veritatis: vñ ad bonos mores refer'. Cōtēplatio ve- ritatis in soli' dei dilectioe r cognitiōe fūdata ē. Vbi ritatis in soli' dei dilectioe r cognitiōe fūdata ē. Vbi

Sine cā. iō dicit: qz mltā iam p fide tolerauerāt: r in ipsis passionib' charitate timore ē vi- erāt. Sine cā ergo tāta passi erāt q' a charitate: que i eis tāta sustinuerāt ad legē labi volebāt. // f Qui g' tribuit. qz vos nō ex opib' q' nūqz habuistis accepist' spūm: s ex fide: g' potestis videre q' ego q' habui opa leg': nō tñ p ea s p fide' accepti p'tatē dādi spūm: r opā di miracula. De eo q' sub lege fuerat p' dubitari: s p si- militudine istoz loq't. // g Ad iusticiā. Iusticiā vocat hic pctōz remissionē r done vite obseruatiā.

Prouidēs. Nō solū iusticia ex fide: r bndictio: qz scriptura dicit: In te bndicent'. qd ē in tue fidei cō- formitate. Et ne alio veritas. dicit moysen sic scisse: p- nides q' ex fide iustificat gētes deus. // Prouidēs. i. ostēdēs loge anteq' fieret. p'uisū b. // i Quia ex fi- de. Nō ex opib' // k P'nu'ciauit. i. ostēdit. // l. p'nu- nciauit. i. ostēdit p'nu'ciatū esse q' bndicēt' i eterna bea- titudine. // m In te. in tue fidei imitationē.

Quicunqz

An qz ocu. te. xps. p. e. i. p'denat' p falsos aplos: affe- reres vob qz fides ei' no sufficit ad salute sine legalib': r sic p'denat' eu tanqz ipote're ad saluadu: cu' in lex. p'mittat de xpo venturo ipm fore saluatore: vt ptz p aucte' d'iere. p'ce. ca. i. ducta. lex ei' frequ' accipit' p

An qz oclos iesus xps pscript' ē a // a s quis scis fascinari r stulti: tamen. // c in vobis crucifixus. Hoc soluz // b volo a vobis discere. Ex opib' // d legis spūm accepistis: an ex audi- tu fidei? Sic stulti estis: vt cum // e f scō. s iniriū salutis habuistis. a s cū pue- ctozes p carnē. i. carnales qrit' cōsumari: a qb' // g spiritu ceperitis: nūc carne cō- summami? Tātā passi estis si // b i. i. sine vtilitate. a s h cōsumo: qz in vobis ē: si vultis p'derit: hoc dicit ne desperēt.

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

tho: qz in iuriis facta xpo p falsos aplos in p'sentia eoz no adutebat. io subdit: // a An qz. ocu. te. xps. p. e. i. p'denat' p falsos aplos: affe- reres vob qz fides ei' no sufficit ad salute sine legalib': r sic p'denat' eu tanqz ipote're ad saluadu: cu' in lex. p'mittat de xpo venturo ipm fore saluatore: vt ptz p aucte' d'iere. p'ce. ca. i. ducta. lex ei' frequ' accipit' p toto veteri testamēto. // b Et in vob crucifix' p eodē tāqz bō pur'. // c Et afferebāt a tpe apo stoloz aliq' pseudo apli siue heretici. // pter qd // b oboes in pncipio sui euangeliū cōpulsus fuit ei' diuinitatē declarare: vt dicit' Piero. in plo- go sup // b oboes. // c Hoc solū. Die nūr pōit rō nē duplicē icrepatiōis. secunda ibi: Tanta. // d Circa p'nu'cia' scidū q' in p'mittua ecclia ba- ptiat'is dabat' spūm factus sub signo sensibili p ipositiōz manuū aploz. sic ptz // c. viij. r plu- rib' alijs loc': r sic dar' fuerat galathis i fide xpi baptizat' : nō aut' sic dabat' galathatib' le- galia: r sic poterāt aduertere q' legalia non e- rāt ad salute necessaria: nisi essent p'dicto mō fascinati. r h est qd dicit: Hoc solū a vobis vo- lo discere. i. audire: vt deceptio vñ a p'p'at ex vestra r'isioe. // d Ex opib' leg' spūm ac- cepistis. i. in signo visibili. // e An ex auditu fidei. i. ex receptioe fidei xpi p baptismū. q. d. māifeste ptz p effectū q' nō potest' negare vos ex fide xpi recepisse. iō pcludit eoz deceptiōem dices: // f Sic stult. e. vt cū spū ceperit': de gē- tilitate recipietes imediate doctrinā euāgeli- cā q' spūalis ē. // g Nūc carne cōsumma. sup eā volētes recipe legalū obseruatiōē: q' di- cūnt iusticie carnis. // h. ix. eo q' tollebant qd dā imūdiāz ex imūdoz tactu. puenietes: vt ex tactu morticini: mēstruare r h mōi: ex q'bus bō reddebat' inabilis ad ingressū tēpli. // h Tātā passi estis. // i. i. sine vtilitate. a s h cōsumo: qz in vobis ē: si vultis p'derit: hoc dicit ne desperēt.

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

Sicut scriptū ē: // a Credidit abra- am deo: et reputatū est ei ad iu- sticiāz. // b Cognoscite ergo: quia q' ex fide sunt hi sunt filij abrae. // c Prouidēs aut' scriptura: qz ex fi- de iustificat gētes de' r p'nu'cia- uit abrae: quia benedicetur in te omnes gentes. // d Igitur q' ex fi-

A Quicunq; enim ex opib; q; ad mores
 q; in obseruationib; illis fiebat. Prodest lex in tabulis scripta.
 cetera omnia sunt. **B** Scriptum est enim. Qui ex opib; legis sunt ma-
 ledicti: q; sicut scriptum est a moysi in Deuteronomio: **Maledictus**
 ois ho; r. q. d. Multa pcepta q; oia nulli implere poterit: s; in opib;
 data sunt. r. io omnes maledicti. In q; innuit desiderandū esse saluatores q;
 sine ponat his r. liberet no; solum ab alijs pccis: s; a maledicto legis: **L**ur ergo galathe trāseūt a gratia ad maledictū: **I**ustificat aquid deus. **Q**ui eū gratis colit. s. nō cupiditate appetēdi aliqd ab ipso pter ipm; vel timore amittēdi. In ipso enī solo vera nra beatitudo ē r. pfecta est.
Lex autē nō ex fide. Ex fide est iusticia r. vita: s; lex nō ē ex fide: posset enī videri q; opa legis ex fide fierent vt p eis speraret eterna: quod nō ē: sed ex timore pene illa seruabāt.
Quiet in illis. Nā ait: **Q**ui fecerit eā uiuet in ea: cū pmississet lex non ē ex fide: vt intelligas legē in h loco p ipis opib; q; in ill obseruariōib; fiebat positā. **Q**ui autē uiuebāt in his opib; timebāt vtias si nō eā fecissent lapidationē vl crucē vel aliud hmoi pati. **Q**ui ergo fecerit ea uiuet in ill nō apd deū. i. habebit pmiū ne ista morte puniat. **Q**ui autē ex fide uiuit eū hinc exierit: tūc magis habebit p sentissimū pmiū. **N**ō igit ex fide uiuit: q; hōs pntia q; uident vl cupit vt timeret q; fides dei ad inuisibilia pti ner. **F**act. i. reputat. nō solum maledict; s; etiā maledictū. **A**l. factus ē rei xitate. **M**aledict; i. mortalis. **G** Maledict; o. hō. **S**at ad penā sit q; suspēsus mortē r. q; illic est vlq; ad vespam: vt tūc depo nat r. sepeliat: ne si ibi sit diuiti; ma tus sit opprobriū r. macla generi ei.
Hiero. In hebreis r. nris nunc dicit; in deuteronomio h: **M**aledict; ē deo. In antiq; tñ hebreor; codi cibus nō habet nomē dei. **A**t puto p passionē dñi ab aliq; apposituz eē: vt nos q; maledictū a deo credim; xpm ifamaret. Sed nō est h in cōtumeliaz dñi. qd mirū si maledict; d; deo q; h; in se qd de; odit. i. reprobat r. dolet pccū. i. r. mortē. **M**aledict; i. mortuus: q; mors ex maledicto: r. male dictū est omne pccū. vel ipm qd fit vt sequat suppliciu. **A**el ipm suppliciu; qd et vocat pccū: q; ex pctō fit. **M**aledict; deo: q; de; odit pccū r. mortē nram cū ad delēdū eā misit filiū suū.
His. Scia xps: ne futuri hereti ci negat ei; verā mortē. **I**nsplics ho; nozificētia xpm a maledicto qd mortē cōiūctū ē separat. **P**ena q; pcti cuz nō ex bñdictione: necessario vct ex maledictione q; d;: **S**i tetigeritis morte moriemī. **M**aledictus. i. mortal. mortalitas aut ex pctō est. **M**aledictio gemina culpe r. pene. vnde r. maledictū duobus modis d;: i. actiue r. passiuē. s. fm culpā r. penā. **N**ō enī io qd maledict; q; crucifixus: s; q; in talē incidit reatū vt meruerit crucifi gi qd nō xps. **E**t io licet sit reputat; tñ nō fuit maledict; maledictione pene et si culpe. **I** ftes fm ho. di. **P**bau i rōnes r. auctes qd p fidem nō p legē dat spūs: iusticia: bñctio. imō dico. i. pbo idē fm hūanā s;ue tudinē in q; spūs sepe nō sit firmitas: tñ firmum ē testimōiū hoīs. **L**ab ho mine factū suis heredib;. **S**it testamētū dei lex nō fac irritū s; pmittit cui factū ē. **L**abrae: vt ex dat; r. accipiet; dignitate videat; icōmutabil spōsto. **E**t semini. i. xpo. nō q; ad eū fieret pmissio: s; ad eū ptinebat: q; p eū pmittebat; dāda bñdictio. **E**t q; semen illud christus sit r. nō ali;. **N**orat ex ver bis scripture que est: **I**n semine tuo bñdi. oēs gē. **N**on dicit scriptura in se minibus sicut faceret: si de multis vellet intelligi: s; i semine: sic q; de vno
 vult in

Bndicent cū fideli abraā. qd nō puit legalia seruātib; io subdit; **B** Quicunq; enim ex ope. le. sūt. asseretes q; sine illis opib; nō est sal;. **C** Sub ma. sūt. q; nō pnt illa implere. ppter qd dicit; **P**etr; Act. xv. **H**oc est onus qd neg; nos ne q; patres nri portare potuim;. **S** ptra videt; eē **H**iero. i. ex pōstioe fidei. i. illos maledicēdo q; dicit; pcepisse deū aliqd ipossibile. **P**len dū q; aliqd est ipossibile duplici. vno mō simplici r. absolute. r. sic loq; **H**iero. **A**lio mō q; nō est bñ possibile: sicut de lyra dicit; q; nō pōt sonare qñ male sonat: vt dicit; v. **M**etaph. s. r. sic dicit; q; in dei nō poterat seruare. ppi difficul tate seruādi: q; nō poterat de facili ser uare. r. ideo multi erant trāsgressores. **Q** ar tles sint maledicti: pbat p scriptu rā **Deut. xxvij. d. Maledict; ois rē. vt faciat ea. i. opa impleat: qd tñ p dicit; nō faciebāt. Et vltēri; ad pbādū q; lex nō iustificet isert scripturā: **A**vacuk. ij. dicit; **E** **I**ust; ex fide vi. vita grē. **L**ex autē nō est ex fide. **E** t tenet; h materialit. sic cuz d;: **E** x ere fide statua. r. p tātō d; lex nō eē ex fide: q; in lege veteri nō fuerit data pcepta de credēdis. **H** ei pnt ad legē nouā in q; scā est explicatio credēdorum: ppi qd **Ro. iij. Lex vet; d; lex factor; lex autē noua d; lex fidei. **N**ec est p h intelligēdū q; ptes veteris testamēti fuerint sine fide: sine q; ipossibile ē placere deo. **Heb. xj. V**lti enī ipsoz fuerint scī r. deo placētes: sed nō habuerint fidē explicitā sic ptes noui testamēti in q; xitas apte ē r. xpm re uelata. **S** Sed q; de. ca. i. leg; pcepta. **Q**uiet in eis. q; nō iuraret penā mortis q; trāsgressorib; iferebat; r. io nō dicit absolute: uiuet. s; uiuet in eis: vita corpali. vita xpo spūalis dat; p fidē charitate formata. **I** xps nos re. d. ma. le. i. de pena trāsgressorib; legis debita nos absoluēdo a d;bito s; adit eā. r. q; fec; h p suā passionē p quā legalia sunt euacuata. io s; dicit; **F**act; p nō ma. le. i. sustinēs p nobis penā mort; s; non culpā: q; mors iferebat; maledicti i lege. s. p suspēsiōnē in ligno. **I** Quia scri ptuz ē: **Deut. xxi. m** **M**aledict; ois q; pēdet in ligno. r. q; p suā passionē me ruit pmissiōnē facturū patrib; i plerone. io s; dicit; **N** **A**t i gētib; bñ. abrae sc; pmissa. **O** **F**ieret in iesu xpo. p missiō enī erat abrae q; in semine ei; bñdiceret oēs gētes. **Heb. xxi. qd** ipletū est in xpo descēdēte ab abraā fm carnē. **P** **A**t pollicitationē. i. pmissiōnē. **S** **S**pūs accipiam; p fi. q; dat; creden tib; in ipm. **R** **F**tes. **D**ic declarat; ter tia ps mior; supraposite. i. q; hereditas eterna nō dat; p legē: s; p xpi fidē: q; pmissiō hui; hereditatis facta fuit abrae p lōgū xps an legis dationē: vt declara ui pleni;. **Heb. xv. S** i igit daret; ex lege q; postea data est: sequerē q; pmissiō illa per legē fuisset irritata: ex quo non daret; ex pmissiōe: sed ex alia causa. hoc autē ē in cōueniēs dicere de diuina pmissiōe diuina iuramento firmata: q; s; fuit ista. sic p; **Heb. xxi. vbi** reperit; hec pmissiō. r. ad dicit; **P**er memeripm tu raui dicit; dñs rē. hāc aut; rationē deducit **A**plūs diffuse r. aliquātulū intricate. dicit; **F**ratres fm hominē dico. i. per factū humanū ostēdo pmissiō. **S** **T**amē hominē. q. d. homo nihil sit respectu di. **T**amē hominis cōfirmatū testamētū: in quo ordinar; de hereditate p filijs. **I** **N**emo spernit. i. immobiliter tenet. antiquitas enī homines in su is testamentis ordinabāt de successiōe hereditatis: r. ad huc fit in aliquib; terris.****

Deu. 21. d

Deu. 2. c

Bal. 1. 10. 100. 100.

Deu. 2. 100.

Deu. 2. 100.

Abrae dē

Vult intelligi. et illud vnu est christus. dicit apostolus: Non enim potest inueniri alius qui oēs...

Abrae dicte sunt promissiones. s. diuine p modum testamenti firmate: vt postea patebit. id est firmate. Et semi eius. s. xpo in quo implete sunt et non in alio. id est...

Abrae dicte sunt promissiones. s. diuine p modum testamenti firmate: vt postea patebit. id est firmate. Et semi eius. s. xpo in quo implete sunt et non in alio. id est...

legalia seruata... ad hanc...

legalia seruata... ad hanc...

delvra

Glo. ordi.

Ad Galathas Ca. III Additio

Induite vos dñm nrm iesu xpm. Aug. de baptismo. Induunt aut homines xpm aliqui vsc ad pceptione sacrameti. Aliquando etiã vsc ad vite sacrificacione. Et illi dñm bñis et malis est comune. Hoc alteri xpo pmiu est bonoru. Ergo semē abrae estis. P. Cro. S. Semē abrae dicitur et xps: vbi legitur q pmissiones dicitur sūt abrae et semē ei.

Ico aut qnto. Mō vos gētilēs et nos iudei sumus xpi et semen abrae et heredes: s; oīz nos iudei sūt i lege heres futuri et a p̄re sūt i tē. Ecce itēz quare lex nō ē tenēda. Aliq̄ ad p̄finitū. Postq̄ enī adultus liberatē sui et suoz habet. Alioq̄ iure hereditatē. Ex fuit pedagogus: qz timore cōp̄ressit: et p̄ceptē dei fuisse coegit. Fuit tutor et actor iudeis q̄s deus heredes instituit: dñm paruuli cognitio ne dei et virib; resistēdi p̄ctis. Quo tē pore erat etiã serui legalib; p̄ctis a malis territ: p̄missionib; incitatus: nec sui dñabant h; vitia: nec suoz. i. hereditate eterne: cū hoz tñ essent dñi a deo i stituti. His fuit lex tutoris loco dñi cōtra malignoz spiritū i p̄gnatōes et gentiliū p̄suasōes q̄ ad idolatriā tra herēt illos defēdebāt: admonēdo: in crepādo: aliq̄ puniēdo. Eterna bona illis p̄seruauit: qm̄ ex illis multos xps ab inferno liberauit. Fuit et actor: qz cāz eoz ap̄d deum egit: dñm p̄ sacrificia et expiationē deū eis placauit: et h; vsc ad xps p̄finitū. i. vsc ad aduētū xpi in q̄ cōstituit de; vt p̄fecti et liberi fierēt et hereditatē obtinerēt: alioq̄n exhereditarent.

duabus auctoritatibus ad inuicem consideratis probat notabilis sui propositum ut dicitur. Sed circa predicta non vult permittere quod dicitur auctores thalmudica quod manifeste consonat dicitur apostolus. dicitur quod habet in libro quod dicitur machor: vbi quod dicitur doctor nomine Rabbi calalai potest quod secrete et. xiiij. precepta data sunt moysi: quod intelligitur numerando. s. in eos omnia precepta quod in petra teucho continetur: ita affirmatiua quod negatiua. et addit ultra: Quod dicitur et constituit predicta omnia precepta super. xj. d. Dicitur quod ha. in tabernaculo tuo et. et subdit: Qui in gredis sine manu et opere. iust. et. in quod dicitur. xj. d. ditiones numerantur quod sunt predicta doctorē requirunt et sufficiunt ad illud quod habitare h; in tabernaculo dei. s. in vita bñā. p̄r dicit ille doctor: Venit Esa. et constituit ea. s. illa precepta mosaica omnia super. sed dicit Esa. xxv. Ambulas in iusticijs et loquens equitate. et subdit: Ipe excelsa habitabit. in quod auctore ponitur lex conditiones quod requirunt et sufficiunt ad habitandū in excelsis. i. in celestibus. Cōsequenter dicit ille doctor: Venit michas et constituit ea. s. predicta precepta super tribus dicit. Mich. vi. quod dicitur bonum tibi est: et quod dicitur petit a te: nisi facies iudicium: et diliges misericordiam: et honeste ambulare cum deo tuo. in quod tribus dicitur. Michas reducit omnia precepta. s. dicit. Cōsequenter ille doctor dicit: Sursus Esas constituit omnia precepta in duobus. d. Esa. lvj. Custodite iudicium et facite iusticiam: quod p̄. e. sal. no. vt appareat. et sic illi duobus h; est conclusum omnia ad salutem perpetuam. Cōsequenter dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Dēs enī vos vnū est in xpo iesu.

Si autē vos christi: ergo abrae semē estis s; m carnalēs obf uariās. b; s; dico semē abrae estis: et ideo. s; regni.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Replica.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

Dicit ille doctor: Venit abacuk et constituit ea super vnum tantum: Abac. ij. Iustus ex fide sua vivit. et ex dicitur iustus doctor: a primo ad vnum tantum considerat quod omnia precepta mosaice legis sola fide consistunt: sic quod habes rectam fidem. s. formatam: viuere. s. vita eterna et sine alijs opibus exterioribus: quod in lege mosaica precipitur: quod valde proferat sine apostolus: licet forte ille quod dixit non habet intelligeret quod sua propria. et igitur enim sepe alijs prophetare nescieret: vt patet in cap. p̄. In ca. iij. eple ad Galathas vbi dicit: Ex fide est factus. postilla. dicitur fide esse credendum: lex autem est factor. id dicitur in ve. le. non fuisse data precepta de credendis sed solum de agendis. Bur. obicit per quod dicit: Audi israel deus vnus est. quod est manifestum preceptum de unitate dei credenda. Propositum autem habet assumptum ostendit Bur. s. Exo. ij. magna sua vigrescione quod fecit iudeos asserentes quod primum preceptum est de credenda unitate dei. cū dicit: Ego dñs deus tuus. Cōtra quod sic dicit Bur. non oportuit dare aliquid preceptum de deo quod est credendum deum vel credendum deo: cū h; supponebat ad precepta decalogi tantum quod se notum et quod h; fide. id non indiget promulgatione accepta infusione fidei: vt p̄ma scō. q. c. arti. iij. i. rñsio e p̄mi argumētū. et de h; intelligit illud ad Heb. xj. Accedete ad deum oportet credere et. vñ manifestum est in h; quod dicit: Huius deus tuus est vnus. nihil precipit eis: s; solum iustitiam quod est h; loquatur. s. dñs deus tuus. h; omnia Bur. vñ patet quod dicitur sibi ipse: et fortassis ostendit quod ferebat in postillatore: non sinebat eum h; et alibi contra.

Ico autē qnto. **Ca. III**

Tempe heres paruulus est:

Nihil differt a seruo cū sit dominus omnium: sed sub tūtoribus et actorib; est vsq; ad p̄finitū tempus a patre: ita et nos cū essemus paruuli: sub elemētis

24. q. 3. c. d
da. 8. c. 10
nirc. 8. her
mogman
26. q. 7. c.
no obserua
ris. er. q. 2.
5. h. 11a.

At vbi

¶ a Mundt. Aug. Quia lex nō celestia sed terrena pmittebat: vt transi- toria vt mūdus vel in clemētis sūt neomenia. i. lunares dies ⁊ sabbatū. b Del plētudo tps. i. post q̄ totū spaciū illud fuit adimpletuz quo lex durare debuit tūc misit de⁹. ¶ Plētudo tps. Sciebat qm̄ v̄tre deberet: ¶ Del etiā pati ⁊c. nō est enī hora ei⁹ vt nra nisi volūtas ei⁹. ¶ An tñ lōga se- ries p̄conū p̄mittēda erat. ¶ c Misit de⁹ filiu⁹. ¶ d Ego ināt a p̄re exini ⁊ v̄t i hūc mūdā. Et tñ de illo dicit euāgelista Jobes: In mundo erat ⁊ mūdus p̄ ipm̄ fa. ⁊ ⁊ mūdus eū nō co. Deinde cō- ūngit: In pp̄ia venit. Illuc q̄ missus est vbi erat. ¶ Quereudū est ergo quō itelligat ista missio. Si tñ sobite de dei filio q̄ digna sūt opinemur. Ideo missū itelligere debemus: qz ex illo incōp̄hēsi- li inenarrabiliqz secreto maiestatis p̄fūde dedit se cōp̄hēdēdū mētib⁹ nris dei x̄bū nō solū cum se extinaret: s̄ et cū habitaret in nob̄ sic scriptuz ē: Qm̄ ihabita. i. ill. ¶ d Ex muliere. Usus he- b̄re locutiōis: mulieres dic̄ nō corruptas s̄ femi- nas. ¶ e Factū sub lege. Et appareat circūci- sus qm̄ filiu⁹ abrae cui p̄missus erat: signuz habēs eius cui p̄missus fuerat in q̄ iplera ē circūcisio: et ideo signū iā cesser. Credidit ei abraā se habituz filiu⁹ in q̄ b̄ndicerent oēs gētes: qd̄ iā factū credi- mus. ¶ f Et adop. si. re. i. p̄cipies essem⁹ diuie glie. Sic enī ip̄e nra natura participat: ita ad suā vidēdā nos adoptat. Hinc enī adoptionē recipi- mus q̄ ille vnic⁹ dei filiu⁹ nō dedignat⁹ ē p̄cipa- tionē nre nature: fact⁹ ex muliere vt nō soluz vni- genit⁹ esset s̄ etiā p̄mogēit⁹ in multis fratrib⁹ sic- ret. Adoptionē aut̄ dic̄ vt disticte itelligam⁹ vni- cū dei filiu⁹. Nos ei b̄nficio ⁊ dignatiōe filij dei su- m⁹ ille natura ē filiu⁹: q̄ b̄ est qd̄ pat. ¶ Aug. ¶ tra- faul. Vnicū ei filiu⁹ de⁹ h̄z que genuit de substan- tia sua: nos at̄ nō de substantia sua genuit. Creatu- ra ei ip̄e sum⁹ quā nō genuit s̄ fecit. Et iō vt f̄res x̄pi fm̄ nrm̄ modum faceret adoptauit. Iste itaqz mod⁹ q̄ nos de⁹ cū iā essem⁹ ab ip̄o nō nati s̄ cōdi- ti ⁊ iustitū x̄bo suo ⁊ gr̄a sua genuit vt filij eius essem⁹ adoptio vocat⁹. vñ: Dedit eis po. fi. dei fi. ⁊c. ¶ g Reciperem⁹. Dixit n̄ accipem⁹ vt signi- ficaret nos h̄ amississe in adā: ex q̄ mortales sum⁹. b Misit de⁹ sp̄i. Amb. Et ei p̄baremur adopta- ti eē a deo in filios: sp̄m̄ suū dedit nob̄: q̄ signuz p̄is oīdat i filios: vt qz nos h̄ nō auderem⁹ dice- re ifirmitate ⁊ idignitate nra. suggerat vt audea- mus dic̄: Sp̄m̄ filij. Nota sp̄itū ē esse filij. Et nota ē h̄ trinitatē. Aug. sup̄ Jobā. Si forsitā ali- q̄s q̄rat vtrū ⁊ a filio p̄cedat sp̄s̄ctus. Fill⁹ enī solū p̄is ē filiu⁹: ⁊ pater solū filij est pat. Sp̄s̄ at̄ sc̄tus nō ē vni⁹ eoꝝ sp̄s̄ h̄ aboy. vñ d̄s ait: Spi- rit⁹ p̄is vñ q̄ loquit in vob̄. Et ap̄s ait b: Misit de⁹ sp̄m̄ filij sui. Et m̄ta alia sūt testimōia q̄bus euident̄ ostendit: ⁊ p̄is ⁊ filij esse sp̄m̄ q̄ in trinitate de⁹ sp̄s̄ctū. Nec ob- aliud estimo ip̄m̄ pp̄ie vocari sp̄m̄ctm̄: cū etiā si de singul̄ iterrogemur: nō possum⁹ patre ⁊ filiu⁹ dicere nisi sp̄s̄: qm̄ sp̄s̄ ē de⁹. ¶ d̄ g cōiter vocā- tur ⁊ singuli. Doc̄ pp̄ie vocari oportuit euz q̄ nō ē vni⁹ eoꝝ: s̄ in q̄ cōitas apparet amboꝝ. ¶ Tur ergo si credam⁹ q̄ etiā de filio p̄cedat sp̄s̄ctus: cū filij quoqz ip̄e sit sp̄s̄. Si enī ab eo nō p̄cederet: nō post resurrectionē se- reprētās discip̄lis insufflasset. dicēs: Accipite sp̄m̄ sc̄tm̄. Quid enī ali- ud significauit illa insufflatio: nisi q̄ p̄cedat sp̄s̄ctus de ip̄o. ad b̄ etiā p̄- tiner qd̄ ait de mullire fluxū patiēre: Terigit me aliq̄s: ego enī sensi virtu- tē de me exisse. ¶ h̄ virtutē noīe sp̄m̄ sc̄tm̄ ex eo clarū est appellari: qd̄ ma- rie angelus dixit: Et vir⁹ altissimi obumbzabit tibi. Et d̄s p̄mittēs dis- cipul⁹. ait: Sedete h̄ doc̄e iduamī virtute ex alto. ¶ i Sp̄m̄ si. Dic̄ ē vir- tus q̄ de illo exibat: ⁊ sanabat oēs. Dicit tñ ip̄e filiu⁹ a p̄re illū p̄cedere: qz ad eū solet referre ⁊ qd̄ ip̄s̄ ē: de q̄ ⁊ ip̄e ē. sic alibi: ¶ ea doctria nō ē meaz: s̄ ei⁹ q̄ misit me. ¶ q̄ h̄z filij vt sit de⁹: ē ei de deo de⁹: ab illo h̄z vt ⁊ de il- lo p̄cedat sp̄s̄ctus. ¶ k Clamātē. Hiero. Notādū q̄ clamoz in scripturā nō imagne vocē emissio: s̄ sc̄te itelligat et itētōis magnitudo. ¶ l Abba- pa. Elegāter duo vba idē significātia posuit vñ vnuerfū pplum q̄ de iu- deis ⁊ gētib⁹ in vnitatē fidei vocat⁹ ē vt hebreū x̄bū ad hebreos: grecum ad gētes p̄tineat. Vtriusqz at̄ x̄bi eadē significatio ad eiusdē fidei sp̄s̄qz vnitatē. ¶ m Qui natura nō sūt dij. Amb. Quā dei veri esse natura ostē- dit. s. patris ⁊ filij ⁊ sp̄s̄cti. Quid aut̄ ē natura deū esse: nisi v̄x̄ deū esse. vñ alibi Ap̄tus: Cōuersi estis seruire deo vno ⁊ vero. ¶ n Immo cogni. ¶ o Doc̄ genere locutiōis frequēter vti scriptura. An: Sic in sc̄to apparuit tibi vt vidēre virtutē tuā ⁊ gl̄iam tuā. i. vidisti me vt vidēre te. ¶ p nos de⁹.

a Et vbi venit plenitudo tps. i. tps̄ x̄pi in quo data ē plētudo sp̄s̄cti. Al alter: ¶ b Plēi- tudo tps. i. ipletio tps̄ p̄teriti a deo patre diffi- niti. ¶ c Misit de⁹ filiu⁹ suū factū ex muliere. ¶ d tū ad corp⁹ s̄p̄tū de virgine. ¶ e Factū sub le- ge. qz voluit legalia sua re. ¶ f Et eos q̄ sub le- ge erāt. legalib⁹ obseruā- tijs obligati. ¶ g Redi- meret. p̄ suā passionē per quā obtulit dic̄ta obliga- tionē. ¶ h Et adoptio- nē filioꝝ. s. dei. ¶ i Re- ciperemus p̄ sp̄m̄ q̄ est ei⁹ filiu⁹ naturalis. ⁊ h̄c filia- tionē declarat p̄sequēter per effectū dicēs: ¶ j Qm̄ aut̄ estis filij: id ē vt hec filiatio mōstrat. ¶ k Misit deus sp̄m̄ filij sui. i. sp̄m̄ sc̄tm̄ q̄ dicit sp̄- ritus filij sicut ⁊ patris: eo q̄ procedit ab vtroqz. ¶ l In corda vestra. p̄ gra- tie infusione. ¶ m Cla- mantē. i. clamare facientē p̄ confessionē fidei: Rom. x. Cordē enī credidit ad iu- sticiā: ore aut̄ confessio fit ad salutē. ¶ n Aliter: Cla- mantē. i. per signū sensibi- le ostendentes. sicut Hei. iij. dicitur: Vox sanguis fratris tui abel clamat ad me de terra. In primitiua enim ecclesia baptizat⁹ da- batur spiritus sanctus in si- gno sensibili significante gratiam infusam menti: ⁊ per consequens filiatōne adoptiua ⁊ paternitatē sibi correspondentem. ¶ o Abba pater. confitem- do deum patrem. ⁊ ponū- tur hic due dictiones idēz significantes. ¶ p zima be- brata vel potius syriaca: tamē ea communiter vtrū- tur hebrei: qz lingua syra ⁊ hebrez sunt propinque. ¶ q Secūda greca: sicut ea vtrū- tur latini ad significandū q̄ deus pater cōuersos de iudaismo ⁊ gentilitate ad fidē vniter in fidei con- fessione. ⁊ ex dictis infer̄ cōclusionē. dicēs: ¶ r Itaqz iā nō est seruus s̄ filiu⁹. s. q̄cunqz cōfitē fidelis deū patre. ¶ s Si filij. p̄ adoptionem. ¶ t Et heres p̄ deū. ip̄m̄ adoptantē: filio enī ad- optiuo debetur aliqua ps̄ hereditatis fm̄ leges. ¶ u Sed tūc quidē. Dic̄ arguit galatharū ingratu- dinē. p̄ filiatōne enī dei adoptiua erāt libera- ti a seruitute legis vt predictū ē. ⁊ t̄do magna erat ingratitudo hanc seruitutē recipere tanq̄ dei do- nū esset insufficiens ad salutē: ⁊ erat maior ingra- titudo in gentibus cōuersis de idolatria: qz sic nō erant nutriti in obseruantijs legalibus: sicut fue- rant conuersi de iudeis. ideo dicit: Sed tunc qui dem. s. ante conuersionem vestram. ¶ v Igno- rantes deū. verū. ¶ w Dis qui natura nō sūt dij. sed solū fictione hominū: cuiusmodi sunt idola. ¶ x Seruebatis. colendo ipsa. ¶ y Hunc aut̄. post vestram cōuersionē. ¶ z Cum cognoueritis deum. per fidem. ¶ a Immo cogniti sitis a deo. qui vocauit vos p̄ suā gratiā. ¶ b Quō cōuer- timini iterū ad infirma ⁊ egena elementa. i. ad le- gales obseruantias: que dicuntur elementa ratio- ne predicta: ⁊ infirma ⁊ egena: quia non iustifica- bant nec gratiam continebant: sicut faciunt sacra- ¶ noue legis

Job. 16. f
De p̄se. di.
4. c. pp̄ie
in fi.
Nic. 23. c.
1. Cor. 6. d.
23. q. 4. an
6. cū i lege
Job. 1. b
Dat. 10. c
Job. 20. f
Dat. 5. c
Iuce. 1. d
Ibi. 24. g
1. Pe. 2. b
Ps. 62.

a s̄ r̄i territi minis: tū capri blādijs.
a mūdi eram⁹ fūietes. ¶ At vbi vēit a
b s̄. i. post q̄ tps̄ p̄cedēs adiplerū ē: vt qz i eo plene sp̄s̄ dona dāt. b s̄ fecit v̄s̄bitē hominibus.
c plenitudo tps̄: misit deus filium
d suum factum ex muliere: factum
e sub lege: vt eos qui sub le ge erāt
f redimeret: vt adoptionem filioꝝ
g reciperem⁹. ¶ Quoniam autē est
h filij dei: misit deus spiritum filij
i sui in corda vestra clamantem:
k tabba pater. Itaqz iam nō est
l seru⁹ sed filius. ¶ Si filius ⁊ heres
m per deum. Sed tunc quidēz igno-
n rantes deum: his qui natura nō
o sūt dij: seruebat. Nūc aut̄ cū cō-
p gnouerit deū: imō cogniti sitis a
q deo: quō cōuertimini iterū ad

¶ Glo. ordi. Ad Galathas Ca. III Nico. de lyra

Nos de .i. cognitione sui nobis pstat. No eni a nobis est q noui/ mus cu: ab eterno quide nouit: s; tuc cognoscere dicit: qu vt co/ gnoscatur facit. **I**nfirmi. Vere lex: qz pfecte no iustificat ege/ na: qz qtu iuuat: no p se: s; respectu gre facit. **E**t egna. Ele/ menta dicit q sui iuuat egeat ad regedu mundu. **D**ies. At/ hodie no est aliqd incipiedu. **M**enses. **Q**ui cursus lune pscrutates dicit: tali lu/ na no est aliqd inchoandiu. **T**empora. **V**t cu dicit mo e initiu veris. **E**t anos. **C**u dicit: nouus ann' est. **S**z nulla debet su/ spicio esse haru reru: qz p ipere pot cedere quicqd simpliciter sub dei deuotione fit. **D**u/ pliciter erat subuersi vt ad lege r pristinos errores couerterent. **D**ies obseruat. **N**o putaret a deo graue nisi ap'ls diceret. **T**imeo vos ne si. **R**e. **O**bseruati q certis dieb' mensib' vel annis volut vel nolut in/ choare quasi fausta: vel infausta sint tpa. **D**ies obseruatis. **Z**ulpan' q constellatio nes sequunt: no q naturales effect' elemeto ru nouerut in syderu ordinatissima couersi/ one: vt. i. tepestate no nauiget: autiuo non seminert: de qbus cu conderet dicit in bene si: **E**t i signis sint r tepozib' r dieb' r annis. **M**enses. **E**t neomentas. **T**empora. **A**t egressio de egypto. **A**nnos. **S**e/ ptimos r septime decadis septimu que post captiuitate reuerit in hierlm. p quinquage/ simo qui iubile' dicit obseruauerut. **D**ies. **D**ies: vt decima mensis primi vsqz ad quarta decima: qua agn' imolabat: r a decima quarta vsqz ad vicesima prima eius de mens: quado aqyua comedebat. **S**ept' etia septimanas quas ritu iudaico coputat israhelici r pentecosten seruant: nec non et clangoze tubaru primo mensis septimi. **D**e/ cima etia euide mens expiatione r teiuitu r in quindecimo scenophegia. **M**enses. **A**t neomentas. **M**enses etia custodiunt: qz primu r septimu menses obseruat. **E**t anos septimos. **P**uro equide hoc de septimo re/ missionis anno dicit: r de quinquagesimo: q ab illis iubile' dicit que iudei aliquado suo ordine seruare nequiuertit captiuitate pressi. **Q**uia soluta. **P** eo septimu annu septi me decadis coluerit. **Q**ui pot intelligi vel sepagim' septim' annis: quo indulta est eis a **C**yro r dario licentia redeudi de aby/ lonia. **E**nde copletis annis septuaginta re/ dierut. **E**t poti' septuagesim' septim' que reuerit in hierlm. p quinquagesimo q iubi/ leus dicit obseruauerut. **E**t sicut sicut ego. **Q**uia r ego q lege habui sum modo si ne lege sicut vos: r debetis esse sicut ego: qz obsecro vos. **N**ihil me. **E**xusat quia pleudo dixerat paulu galathis inimicu nec voluisse eos docere qd in alijs ecclesijs pdi cabat. **Q**uia r ego sicut vos. **H**omo q de errore correctus: r ita vos potestis cor/ rigi. **K** fratres obsecro. **S**peret core/ ctos recreat p bene gesta. **T**entatione vestra. **T**entati ei sunt cu tribulatione fm carne pateret apostolus: vtru timore dese/ rerent eu an charitate amplecterent. **U**bi est ergo. **A**d miras op' eoz spuale comedat: vt b' intueres i timore carnale no decidat. **A**t qz mutati erat in deteri' increpat eos. **E**t si eni recepe rint cu sicut angelu no io tn parcat secare r vtere qz no qrit sua sed q xpi: no querit lac r lana de ouib'. **I**. comodu supplede necessita/ tis r fauore honoris: s; salute oim. **S**i fieri posset. **A**ug'. **N**o ne illd fieri poruisset qd ait ap'ls: **N**o pot fieri qd iuste no fit. **S**ic r iob: **A**tinā posset me occidere. **E**t dñs ad **L**orb. **N**o possum qe/ q facere: donec illo introeas. **N**o posse se dixit: qd sine dubio po/ terat p potetia s; no poterat p iusticia. **E**x dices vo. **Q**uia nemo vult se argui erratē repndens videt inimicus. **E**mulant. **E**go no su inimic' s; illi emulant r. **E**mulat ei no bene q no ta cupiut eos ee meliores: qz ipsos volut facere peiores r retrosum trahere emulatione peruerfa.

noue legis. **D**icit aut: **I**teru: no qz ante sua couersionem legalia seruassent: vt pdictu e: s; qz tuc idola coluerant q cult' erat illicit': r s'lr legaliu ritus: ponedo ibi spem sua ta qz esset necessari' ad salutē: qd galathe faciebāt. **I**o sub/ dit: **D**ies obseruatis. apud iudeos celebres vt deci/ ma die mensis primi ad accipien du agnu paschalē. r hmoi. **E**t menses. in principio ei men/ su celebrabat iudei neomenta. **E**t tepoz. vt tepus egressi/ onis de egypto mese primo: et tepus liberationis isaac mense septimo r. **E**t annos. **I**. se/ ptimu annu q dicebat remissio nis: r quinquagesimu: q dicit iubile': r qz talis obseruantia erat illis illicita. **I**deo subdit: **T**imeo ne forte sine causa. **I**nutilliter. **L**aborauerim in vobis. **P**dicado vobis fide ca/ tholica: q no p'ficat dicto mo/ do iudaicantib'. **I**o subdit: **E**stote sicut ego. **D**imitten/ tes legalia sicut ego dimisi. **Q**uia r ego. **I**n errore su. **S**icut vos. **F**uistis: r io sicut su correct': ita r vos corrigat'. **F**ratres. **P**ost galatharu increpationē: hic ap'ls ponit eo ru cosolatoriā monitionē: mo/ do boni samaritani post vinuz mordicatiu infundēs oleu le/ nitiuū. **C**irca qd sciedu q ap'ls magnas psecutiōes i corpe su/ stinuerat ante qz galathis pdi/ caret: r h erat eis notu: r tn no respuerut eu tanqz hoim abie ctu r passu: sed valde reueren/ ter r charitatiue r receperut eu: s; quo comedat eos d. **F**ratres obsecro vos. **S**upple ne credat' ex odio me vos increpasse: sed ex amore. **I**o subdit: **N**ihil me lesistis. **S**ed supple bona mi/ bi fecistis: vt postea exprimit'. **S**icis qz p infirmitate car/ nis. **I**. tribulatiōes passus i cor/ pore. **E**t euāgelicani vo/ bis iā pudē. **I**. antea: r e aduer biu tps. **E**t tērationē ve/ strā in carne mea no spreuistis. **H**ic accipit tentatio p experie tia. **T**entare eni est experimētuz accipere. **E**t igif sensus: **N**on spreuistis me passum in carne: licet hoc notu vobis fuerit per experientia. **P** **H**ec respui/ stis. **I**. p dicationē meam. **S**ed sicut angelu dei. **H**yper bolice loquit ad maiorē expres sionē reuerētie sibi facite: s; qm retracti erāt a bono per falsos ap'los. **I**o subdit: **U**bi est ergo beatitudo ve/ stra. **I**. bonum initium vestrum quo dicebamini beati: r eratis in spe. **T**estimonium enim perhibeo vobis r. **E**t vi su r auditu. **Q**uia si fieri posset. **C**ouenēter tn. **O**culos vestros eruissetis: r dedissetis mihi. **L**icet eni hoc facere possent absolute no tamē bene. **P**otest etiā dici q est hyperbole: ad magis exprimendū charitatis affe ctum quem sibi ostenderant: sed quia incitati erant con/ tra eum subdit: **E**rgo inimicus vobis factus sum verum dicens vobis. **A**rguendo de malis: quasi dicit no me debetis ex hoc minus diligere: sed magis: et quia in/ ducebantur ad hoc per falsos ap'los simulantē hoc facere ex galatharu dilectione. **I**deo subdit: **E**mulantur vos. **I**o est diligunt.

Scilicet

a s qz instabili specie variant. b' s qz egē sum/ ma r stabili specie creatoris: vt possint esse quo modo sunt. c s .i. legē mētalē ad cultu dei.

a b infirmā r egēna elementa: qbus
a s quasi no distat mo lex post xpm ab antiq' ido laria. b s vultis seruire elementis: r vere qz iā obseruatis dies iudaico ritu vt sabbata.

c denud seruire vultis: Dies ob/ a
seruatis r mēses r tpa r annos. b
f a s hā facitis: per' ar timeo. b s vram' leuare' no aliud. c s vilitate qd e si plene legē suscipit.

s Timeo vos: ne forte sine causa e
f Sed.

b laboraueris i vobis. Estote sicut f
a s qz legē dimisi. b s fui olim i lege. c s modo vultis esse r dimisi no sine rōne. d s quasi obse cro r secure possum vt quos merito diligo.

h ego: qz r ego sicut vos. Fratres h
a s r ita no penes vos inimicitariū est causa.

i obsecro vos: nihil me lesistis. i
a s no lesistis: sed honorifice recepistis: cu causam spernendi habuistis.

a s cum pareret persecutionem.

Sicis autē qz per infirmitatem m
a s quia caro mea afflicta erat. b s et p tanto tempore no spreuistis rē.

carnis euāgelicani vobis iāz pi n
a s .i. me tribulatu p qd diabolus vos tentabat ne crederetis. b s qua videt' quales estis.

m dem: r tentationem vestram in o
a s post couersionem vt vilior essem. s tanqz vi/ lem ante couersionem.

carne mea non spreuistis neqz re p
a s vt ab hoc couerti abhorerentis. s vt no susci pereris cōmunionē periculi mei. b s ac si an gelus venisset: vel me angelu credidistis.

spūistis: sed sicut angeluz dei ex/ q
a s ac si ipse venisset. b s qui in co.

cepistis me sicut christum iesum.
a s qz tuc ita fecist. s qm mix' e ei q a bono deci distis. a s q dicebamini beati bonis intus r qsi qbusdā p'ficiēdi gradib' feruētes. s qsi pudeat

n Ubi est ergo beatitudo vestra? r
vos esse muratos. a s vere beati fuistis vel si cur angelu et xpm me excepistis.

Testimoniu enim perhibeo vo/ s
a s ad vilitate ecclie. s no pot fieri qd iuste no fit. b s qd iter oia char' e vobis. s r io de vo

o bis: qz si fieri posset: oculos ve/ v
bis pl' dolēdū. a s ad vilitate p dicationis mee stros eruissetis r dedisset' mihi.

a s r cu hoc ita sit: est ergo credibile q inimicus.

Ergo inimicus vobis fact' sum f
a s quasi p hoc videoz inimicus: qz veru dico sed si fallerem putaret amicus. b s diligunt.

p veru dicens vobis: Emulantur y

Fillioli

Non bene

Sa Filioli. Quod nati est in te: nodu eni de illa natu erat: sic nascu e parvuli in viscerib' ecclesie donec formati creant. Aug. Filioli. Itē incipit ostēdere ex ipsa lege quare nō sit tenēda. P e imitami n qz filij mei estis. vel nō solū ex supradictis pbat lex dimittēda sed et auctoritas ipi legis hoc ostēdit. Filioli dicite. Respōdete: vscz huc eni pēdet snia. Et interponit illud: qz s te. par rē. **Q**uem legistis an nō. Quic qd eligat. pbant stulti. Si nō legerūt: non debēt recipe qd ignozāt. Si legerūt: ipsa p bat se dimittēda. Q si nō intelligūt stulti sunt. **S**criptū est qz duos. cū plures ha buit: sed de duob' scriptura spūaliter singu la exquirit: innuens aliqd egregiū in his p figurari. **U**nū de ancilla et vnū de libe ra. Nec hoc frustra distinxit vterqz de abra am sed diuersa opatiōe: qz q de ancilla fm carnis naturā. Quia iuēcula de sene solet cōcipere. Aut de libera: nō fm vim carnis vt vetula sterilis de vetulo: s; p opationem dei q pmissit. Illū q genuit demōstrans cō suctudo naturā. Illū vero dedit pmissio si gnificans gratiā. Ibi human' vsus ostēdit tur: hic diuinū bñficiū cōmēdat. **Allego.** Abraā ē de' pater: q ē pater multaz gētiū: libera nouū te. dās oibus p rpm nouū gra tiā. Agar ver' te. In vtroqz genuit de' sibi filios q seruitūtē: s; i veteri iudei serui qz tē mores: pene et pmissionib' tpaliū: et h est fm carnē: qz penas horret et dulcia amat. Sra noui te. parit liberos q ex dilectioe seruitūtē: nō vl carnis s; ope dei. Quis eni ipossibi lia fm naturā crederet: q suauia sūt in pñti cōtēneret: nisi vīa speraret: nisi virt' dei h in eo oparet. **D**onec chris'. Quē de formastis formosus sit in vobis. Vel vt for mosus alijs p vos appareat. Sraui' dicitur quasi diceret eos formari in chris'to. **P**onec xps formet rē. Et. s. reapiatis silitudi nē ei' quā vestro vitio pdidistis. **P**erpau corū eni est pensare: q labor sit in pdicatio nib' patrū quātūve dolozib' aīas in fide et cōuersatione recta pturiūt. vñ apls primū p fidē illos genuerat i baptisimo: sed postea deformati sūt p pseudo et infirmi facti: nunc cū dolore reformant eos. vñ addit: donec for met chris'tus in vobis. **A**ccipiētes eni fidē et sensum fidelē nō aduertētes formatū chris'tum in animis suis habere negant.

Allego.

Aug. Formet eni xps in corde creden tū: cū illis sacramēta grē pandunt: et ea q obscura videbāt: pspicua sūt. **C**elle aut. Scies apls hē maiorē vim sermonē q ad pntes sit: cupit aplicā vocē lris cōphē sam i pñtiā cōmutare. Scriptura eī diuina edificat lecta s; multo plus pdest si de lris mutat in vocē. Magnā siqdem vim habet vox viva: vox d auctoris sui ore resonās q ea p nūciatione pferē et distinguit q in ho minis corde generata est. Est itaqz sensus: Quia cōsun. in vo. vellē literariū vocē p sens de meo ore pferre: vt vos solito seueri or ipse corripere: qz epla nō pōt vocē obtur gātis exprimere: nō valet irascētis resona re clamorē: et dolozē pectoris apicibus ex plicare. **N**ō habeo qppe fruct': qz solēt de discipulis hēe doctores et sine ea semē iactū est doctrine. Ita vt cū Hieremia dicam: nō pfuit nec pfuit mihi quisqz. **D**uos filios. Aug. Plures habuit: post mortē eni sare: de alia vxore. s. cethura alios genuit q nō ptinēt ad hāc significatiōē. **P**er allegoriā dicit q aliqd aliud vidē sonare in verbis: et aliud i intellectu significare: sicut hic p abraam de' pater: ipē ē eni pater multaz gētiū. Abba eī pat: am iulariū. Et subauit gētiū. **I**n monte sina. **I**n tali loco significat: qz alias gētes cēt supbi de mādato: vel ipi essent supbi et tumidi i ipm mādatū. **M**ō testis ē agar. i. significat p agar: agar alienatio: qz alienat ab hereditate. **Q**ui mōs. **A**mb. **P**er oīa ē cōiūct': et silis et hierlm. i. iudalco iplo q nūc ē. i. q tpaliē seruit: tot' ppls maē singuli sūt filij. **A**el pelyti: q oēs timore pene seruiūt: p h oīa p qz ver' lex nō ē tenēda: h noua q sursum: q libera. **A**rabia. **H**umili tās: vel

Nō bene. s; simulatorie et ad malū vestrū. iō subdit: **S**ed excludere vos volūt. ad euāgelica veritate. **C**ilios emulemini. i. imitemini in legalib' obseruatijs. **B**onū aut emulamini. i. imitamini. **E**t nō tm cū pñens sū apud vos. i. sicut: qz tūc nō erat pñens qñ scripsit hāc eplam et q seruet pfectū eoz desideret ostēdit dices: **F**ilioli mei qz iterū parturio. i. cū lachrymis et dolo re d erroze vos renouo: sicut pā us reuocauit vos a gētilitate. **D**onec formet xps i vobis. p sinceritatē fidei format. **V**ellē aut eē apud vos mōs pñentia corporali. **E**t muta. vo. meā. increpādo vos aspere: q mō xbis suauit' vobis scri bo. et subdit causa. **Q**uā cōsun. in vo. i. apud alios fide les cōfundoz de vīa subuersio ne. **D**icite mihi. **H**ic ponit scda silitudo ad ostēdēdū cessa tiōē legalīū: et accipit de scrip tura **S**en. xvj. et xxj. et primo po nit figura. scdo ad ppositū ad aptat. ibi: **N**os aut. Circa pri mū dicit: **D**icite mihi q sub lege vultis esse: falsis apls acq'cēdo do. **L**egē nō legistis. i. li bros moysi q apud hebreos p pac lex dicunt. q. d. vidē q nō legistis: vel si legistis nō intel le xistis. **S**criptū est eni. in lo cis p allegatis. **Q**uā abraā duos filios habuit. plures aut habuit de cethura: vt p rē **S**en. xvj. sed istos duos dic tm expri mit apls: qz de illis magis loq' scriptura: et qz faciūt ad ppositū tū. nō aliq. **U**nū de ancilla. scz bismacle. **Q**z vnū de li bera. s. isaac. Scidū tm q agar mater bismaelis fuit vxor abrae vt dicitur **S**en. xvij. qz tm sara erat vxor ei' principalis. idēo b agar retinuit nomē ancille. **S**ed de ancilla fm carnem natus ē. i. p modū naturalē. **Q**ui aut de libera p repro missionē. s. dei adiuuātis natu rā: qz sara erat sterilis: et cū hoc trāstierat in ea tēpus cōcipiēdi qñ cōcepit isaac: erat eni tūc no nagenaria: **S**en. xvij. **Q**ue sūt p allegoriā dicta. habet eī sa era scriptura quadrupletē seu sū. s. historiciū: q p voces signifi cat: et mysticū q p rem significa tā itelligit: et h ē triplex. s. **M**o ralis: qñ itelligit qd agēdū sit. **A**llegoricū: qñ designat qd cre dēdū. **A**nagogicū: qñ signat qd i patria sperādū. **E**t hec pol sunt videri in hoc noīe hierlm:

qō i sensu l'ali signat ciuitatē iudee metropolim: i mora li aiām fidelē: in allegozico ecclesiā militantē: i anagogi co ecclesiā triūphantē. vñ versus: **L**ittera gesta docet: qd credas allegoria. **M**oralis qd agas: q tendas ana gogia. **H**ec eī sūt rē. fm sensū allegozicū. **U**nūz qd ē i mō. sina. qz ver' testamētū fuit ibi datū a deo: cū i b fuit abraā figura. **I**n ser. ge. i. subiectis seruitu ti legalīū: qd fuit on' ipoztabile: vt dicitur **E**. s. ij. ca. **Q**ue ē agar. s. significatiue. fuit eni figura seruitutē legalis. **S**ina eī mōs ē i arabia. i. l. z sina fm l'rales sensū multū distet a hierlm: tm cōiūct' ē eī fm sensū alle goricū: qz seruit' legis p mōrē sina significata tūc vige bat in hierlm: vbi erat tēplū i quo offerebant sacrificia et exercebant legalia: nō dū eni erat destructum p roma

nos qz

Blo.ordi. Ad Salathas Ca. III Nico. de lyra

Uitas: vel afflictio: qz affligebant sub carnalib' obserua...

nos: qz destructio illa fuit post passionē apli: q' passus fuit sub...

h' hec e' synagoga q' sub pctō generat. f' iudaico populo q' nūc est. f' que terrena diligit. ctus est ei q' nunc est hierusalem

ma. no. p. baptisimū enī regenerati sum' ex ea. f' Scriptū est enī Esa. liiij. de hac generatione secūda. g. Retare sterilis q' nō parit. i. ecclesia de gētib' collecta q' tpe vete...

que fursu est hierusalem libera e' re feruit. a f' credentiū. b f' vere illa q' fursu est libera est qz scriptura hoc dicit. f' in esaiā.

Et clama. corde et ore p' gratiā actioe. k. Quia mul. ti filij deserite. i. gētilitatis ad fidē xpi cōuer se: q' ante erat a deo deserta. p'pter ei' idola...

que est mater nostra. Scriptum e' a f' Ambro. celest' hierim sterilis: qz nō parit fm carnē: nec dolores parit: sed generat spūaliter si...

Letare sterilis que non parit: erumpe et clama q' nō parituris: qz multi filij deserite magis q' eius q' habet virum.

est enim: Letare sterilis que non parit: erumpe et clama q' nō parituris: qz multi filij deserite magis q' eius q' habet virum.

legit. a f' duo sūt filij: alter fm carnē: alter p' reppromissionē nature. b f' ad filitudinē isaac.

hos aut fratres fm isaac pmis sionis filij sum'.

quod tūc is q' fm carnē nat' fuerat. i. bismael. q' persequēbat euz q' fm ism. i. isaac q' nat' erat fm p'missionem diuinā. spūs enī est de' Joh. iij. Persequēbat: de hac p'secutione dictū est...

qui fm carnē natus fuerat pseq' bat eum qui fm spiritum: ita et nunc. sed quid dicit scriptura?

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

libertate christus nos liberavit.

Et ecce ancillā et filium eius. Non enim heres erit filius ancille euz sed liberē. Itaq' fratres non sumus ancille filij: sed liberē. Quia...

D

† 11. q. 4. c. 6.

† 23. q. 4. c. 6. qui fm col. ncm. Rom. 9. b

† 21. q. 2. c. 6. nō ois. 7. c. 2. recurrat. 7. q. 4. c. 16. c. 6.

Additio. ij. Qualiter intel. dictum fuit He. xxi. ligif hec p'secutio bismaelis f' isaac b' p'le...

Replica. In ca. iij. vbi dr: Que sunt p allegoriā dicta...

† 2. * Ipse tū vt

Gratia. Sub lege est: q̄ timore nō amore abinet a malo reus in volūtate. Idem in codē. Sub lege: q̄ timore icurrit nō amore. Aug. Nec omnia nō ad volūtate carnis sed vitia sunt animi. Redere etiā oia mala acci-

M. q. 4. c.
in eo.

De phē.
auiat.

7. 21. di. c.
deniq. 6. q.
2. c. illi qui
de reliqui.

dere anime ex carne error est: ne ab his omnibus mundem diabolū q̄ carnez non habet. Sed nomine carnis totū hominis significat: qui vincendo finem se in hoc cadit. Non enim habendo carnē sed vincendo finem se. I. finem hominis est homo similis diabolo: qz ille finem se vincere voluit: qz si veritate nō sit. **R**egnū dei nō est. **A**ug. Nullus medius locus est: vti nō sit in supplicio q̄ nō erit in regno. **C**haritas. Caput p̄mittit. vñ mēbra sequunt. Non bene gaudet: q̄ nō diligit bonū vnde gaudet. **N**ō habet pacem nisi diligit. **N**on est longanimis p̄seuerat expectat: nisi ferueat diligendo. **N**on est benignus: nisi diligit cui optulatur. **N**ō est bonus nisi diligit. **N**ō est fidelis salubriter nisi ea fide que p̄ dilectionē operat. **N**on est mansuetus qui dilectione nō moderat. **N**ō cōtinnet se q̄s ab eo vnde turpat: nisi diligit vñ honestat. **M**erita q̄ charitatē sic sepe cōmēdat: quasi sola sit p̄cipiēda q̄ non pōt haberi sine ceteris q̄b̄ hō efficiat bonū. **C**haritatis cōscientie. **U**nde: **R**ō est impijs gaudere dicit dominus. **Q**ui autē. **Q**uasi cōtra malos posita est lex. **B**onis autē posita est crux. **Q**ui ait: **Q**ui autē carnē suā cruciat. **A**ug. in sermone de quadragē. **C**ongruit enim nostre deuotioni: vt qui dominū crucifixi passionē celebrant reprimentur carnaliū voluptatū crucē nobis faciamus. **I**n hac quidē cruce semp̄ in hac vita debet p̄dere christianus: vt sit fixus clauis et p̄ceptis iusticie: vt ip̄s in cruce clauis confixus fuit. **S**i spū vi. **Q**ui cōtiter. **S**i dicit: ad istos quibus scribit retorquet. et se eis cōnumerat: p̄ ostēdēs se non

hec sibi aduersant. **S**i. i. p̄ se apparent mala. **M**anifesta sūt at̄ opera carnis: **q**ue sunt fornicatio: immundicia: impudicitia: luxuria: idolorū seruitus: veneficia: inimicitie cōtentiones: emulationes: irē: rixē: dissensionēs: secte: inuidie: homicidia: ebrietates: comelationes et his similia: que p̄dicovobis sicut p̄dixi: quoniam qui talia agūt regnum dei non consequentur. **F**ructus autē spiritus est charitas: gaudiū: pax: patientia longanimitas: bonitas: benignitas: mansuetudo: fides: modestia: cōtinentia castitas: aduersus hominē non est lex. **Q**ui autē sūt christi: carnes suas crucifixerunt cum vitijs et concupiscentijs. **S**i spū viuim⁹:

Si non

Manifesta sūt. **H**ec est secūda pars incidentalis. in qua distinguit opa carnis et spūs: eo q̄ fecerat mētionē de vtroq̄. **E**t diuidit in duas. qz primo ponit hec diuinctio. scđo apli monitio. ibi: **Q**ui autē sūt xpi. **P**rima in duas. qz primo distinguit opa carnis. scđo spūs. ibi: **F**ructus autē. **T**ercia p̄mū sciēdū q̄ opa carnis dicūtur illa ad q̄ caro inclinat: et hec sūt pp̄te opa luxurie et gula. primo q̄ distinguit opa luxurie. scđo gula. **E**brietates. **I**n operibus vero luxurie. primo ponit q̄ pp̄te p̄tinet ad luxuriā d. **M**anifesta autē sunt opa carnis: qz sunt sensibilia. **Q**ue sunt fornicatio. q̄tū ad cōcubitū soluti cū soluta. **I**mmundicia q̄tū ad vitij cōtra naturā. **I**mpudicitia. q̄tū ad exteriorē inhonestatē in aspectu: gressu: tactu: et hmoi q̄ p̄cedūt ex impudicitia cordis. **L**uxuria. nomē est generale ad oia q̄ p̄tinet ad hoc vitij: et sic oia alia q̄ nō sūt annumerata. p̄ hoc includunt. **I**dolorū. **H**ic secundo ponit alia q̄ sequi solent ad luxuriā d. **I**dolorū seruitus: vt p̄t̄ de salomone. **R**eg. xj. qui ex ardore libidinis cū mulierib⁹ alienigenis motus fuit ad sequendū deos earū. **B**eneficia. **I**ntelligia que rōne libidinis solent fieri: in hac significatione dicit **P**s. lviij. **B**eneficia incantatis sapienter. **I**nimicitie. latentes in animo: sicut. **R**eg. xij. absalo cōcepit odiū cōtra ammon: eo q̄ sororē suā violauerat. **C**ōtentiones. verbis clamorosis. **E**mulationes. **I**n verbis pungitiuis. **I**n re. in vindictā dī actu. **D**issentio nes. quādo incipiūt fieri p̄tes. **S**ecte. quādo sūt firma te. **I**nuidie. in animo. **H**omicidia. in facto. **H**ec autē oia frequēter sequunt ad luxuriā: vt p̄t̄. et possent poni exemplā de oibus: sed p̄pter p̄t̄ritatē omitto. **E**brietates. **H**ic ponit opa carnis quātū ad vitij gula. cū dicit: **E**brietates: in quo notat excessus et q̄necunq̄ inordinatio circa potū. dicit enim ebrietas a bria qd̄ est mēsurā: quasi extra mēsurā rōnis. **C**omelationes. in quo notat ois inordinatio circa cibū. **S**i his similia. ad q̄ caro est p̄ona: sicut nimia mollities lectorū balneorū et hmoi. **Q**ue p̄dico vobis. anteq̄ veniat dei iudiciū: qz tūc penitere h̄ poterit. **U**oniam qui talia agūt regnū dei nō cōsequēt. et p̄ hoc excludit error dicitū q̄ dānat saluabunt post magna curricula temporū. **F**ructus. **H**ic cōsequēter enumerantur opa spūs: q̄ dicunt fructus: ad similitudinē fruct⁹ materia: q̄ p̄cedit de arborē et p̄cipit cū quadā suauitate: sic ista a spiritus sancto p̄cedūt et mētē delectant: quozū distinctio accipit finē q̄ mens hōis p̄ p̄cessum spūs sancti in nobis: bene disponit in se: et ad id qd̄ est infra se: et ad id qd̄ est infra se. in se vero bene disponit q̄ bene se habet in bonis et malis. prima vero dispositio est ad bonū est p̄ amorē: qui est prima affectio et radix aliarū affectionū: p̄pter qd̄ inter fruct⁹ spūs primo ponit **C**haritas. **R**oma. v. **C**haritas dei diffusa est in cordibus nostris p̄ spiritus sanctū qui datus est nobis. ad quā sequit **G**audiū. qd̄ est fructus secundus. omnis enim amās gaudet ex p̄t̄tia amati quā facit charitas. **J**ob. iij. **Q**ui manet in charitate in deo manet. p̄fectio vero gaudiij est **P**ax. q̄tū ad duo. primo quātū ad quietem ab exteriorib⁹ cōturbationib⁹: alias nō esset gaudiū p̄fectum. scđo quātū ad sedationē desiderij interioris. nō enim p̄fecte gaudet quis de aliquo cui nō sufficit illud: hec autem duo importat pax. **I**deo ipsa ponit tertius fructus. **I**n malis autē bene disponit mens. primo quādo nō p̄turbat ex iminentia malozū: qd̄ p̄tinet ad patientiā. scđo vt nō p̄turbe tur ex dilatione honorum: quod p̄tinet ad longanimitatem nā carere bono habet rōnē mali. v. **E**thicoz. **A**d illud autē qd̄ est iuxta se. ad primū: bene se habet mens hominis. primo quidē p̄ voluntatē beneficiēdi: qd̄ facit bonitas. scđo p̄ beneficentie executionē: qd̄ facit benignitas. vnde dicunt benigni quos bon⁹ ignis amoris seruere facit ad beneficiendū. primis. tertio p̄ hoc q̄ equanimiter tolerāf mala ab eis illata: qd̄ facit **M**ansuetudo: que cōhibet iram. quarto p̄ hoc q̄ nō inferf nocumētum. primo p̄ fraudē vel odiū: qd̄ facit **F**ides. si p̄ fidelitate sumif. si vero sumatur pro fide qua credif in deū: sic per eā bene disponit mens ad id quod est supra se subijciendo deo suū intellectū. **A**d illud vero quod est infra se bene disponit mēs hominis. primo quidē in actionib⁹ p̄ modestiā: que i dictis et factis debetū modū obseruat. scđo in interioribus cōcupiscentē s: p̄ cōtinentiā et castitatē: diuersimode de tñ: qz cōtinentis patif concupiscentias fortes: sed nō vincif. castus vero nō vincitur nec patitur: et sic habent. **rj. fructus spiritus: qui signant i Apo. vli. Ex vtraq̄ parte huminis lignū vite afferens fructus duodecim. Q**ui autē. **H**ic cōsequēter ponit apostoli monitio duplex. secūda ponit in principio sequētis ca. prima vero est ad carnis opera reprimentia: et opera spiritus p̄sequēda. **Q**ui autē sunt christi. i. imitatores eius: **C**arnē suā crucifixerūt cum vitijs et concupiscentijs: ita q̄ cōcupiscentie et vitia carnis mortua sūt in eis. **S**i spiritu viuimus. hic accipit si pro quia: quia spiritus est qui viuifica. caro autem non prodest quicq̄ **J**ob. vj.

Spiritus

de lyra

Glo. ordi. Ad Galathas Ca. VI Nico. de lyra

Se nō dicere eis qđ ipse nō velit seruire. Quasi: Nō dico vobis qđ ipse nō...

a Spiritu r ambulem: sequedo instinctū spūs sancti in operibus nostris: vel dicitamen recte rō...

Ca. VI Fratres si poccu. Hactenus toti ecclesie improbādo legē: r comēdādo gratiā: mo do ad platos qualiter tractent subditos...

a s qui sūt xpi ira agūt vt dixi r nos qz sum? xpi ambulem? spū: qz spū duce r auctore ad hāc vi...

Aug. s. b. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

b mur inanis glorie cupidi: inuicē puocātes: inuicē inuidentes. hoc nō faciatis qđ dixi: sed si p...

Aug. s. b. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

c Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

Qui... Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

d Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

e Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

f Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

g Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

h Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

i Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

k Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis. Hic dicitur de peccatis...

† 50. di. pō dicer.

† 23. q. 4. si quis a ca7 tholica. r. c. forte.

† De pe. ce. re. c. cum ex co.

Qui

4 Quonia

Qui seminat in carne, addit sua. Cui vero dicit: In spiritu. Non addit suo. Quia semine carnale ex hoi est. Sem vero spirituale ex spiritu dei est. Messis vero hic in spiritu mittitur. Ideo in seminando pseruatiua opus est. In carne in spiritu. Amb. Non ex spiritu costat et carne: Ideo de utroque seminat. Porro hoi etiam christianus ad copationem spiritus sancti caro est. Cui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum illi ex fide cum charitate seruando iusticie et lege spiritualiter intelligedo. Non deficiam. Si hoi non imposituerit sine operi: nec de ipsonit remunerationi. Quia tu seminauerim: in opibus: tamen metem in fructibus. Et tu auaritas in queritis se dilatauerit: tantum se aperiet ad promissum manum retribuetis: quod sic recipiet quisque quod facit: quod quod fortis erit ad seminandum fortis erit ad metendum. Et tempore suo. Non statim deo facit quicquid ad salutem oratur: nec ideo negat: quod differt: sed tempore suo. i. congruo prestat. Tu tempus habem. Tempus seminandi est presens vita que currim. In hac licet nobis quod volumus seminare. Cui vero ro traserit: tempus opandi auferat. In: Opamini dum dies est veniet non quoniam iam nullum poterit operari. Ad oes. Amb. Hiero. Oibus ipse dedit misericordiam. In quod proponedi sunt iusti qui sunt ex fide. Oibus etiam inimicis nostris qui accelerati sunt per sequentes ecclesiam. testis est dominus: Hifacite his qui oderunt vos diligite inimicos vestros: quod et ipsi boies: quibus i hoc dominus pluit et solē dat. Aug. Dicit tamen scriptura: Da misericordiam et ne suscipias peccatores: et ipsos et peccatoribus redde vindictam: Hifac humiliter: et ne dederis impio: quod altissimus odio habet peccatores et impijs reddet vindictam. Quod est: Ne cui quod ideo bene facias quod peccator est: sed quod bene: ut non sis ad vindicandum remissus: nec ad subueniendum inhumanus. Quod ad as in illo quod deo odit. i. quod malum est: et corripe et persequere ut plimas: et cōserua quod hoi est. Et non suscipias ut velis saluum in eo quod malus est: et ne dederis pro hoc quod malus est: sed quod hoi: ut nulli hoi claudat misericordiam: nulli peccato relaxet impunitas. sequamur quod in malis. ppria iniquitate: miseremur in eis de eodem conditione. Ad oes. Aug. Oibus enim pari dilectione vita eterna optanda est: et si non omnibus eadem possunt exhiberi dilectionis officia que fratribus sunt maxime exhibenda. Amb. Hiero. Quia faciliores et propiores in bono circa fratres esse debent: quod sum inulce membra. Si enim in cunctos liberalitatem frenam laxant: marime in domesticos fidei. i. christianos qui habent eundem patrem: eiusdemque magistrum appellatione censent. Oibus ergo impendenda est misericordia in quo proponedi sunt iusti: qui sunt ex fide. Aug. de doctrina christi. Omnis peccator in christum peccator est: non est diligendus. Et ois homo in christum homo est diligendus est propter deum: deus vero propter seipsum. Et si de propter se omni hoi amplius diligendus est. Amplius quisque deum debet diligere quam seipsum. Itē amplius alius hoi diligendus est quam corpus nostrum: quod propter deum omnia ista diligenda sunt: et potest nobiscum alius homo deo profuit: quod non potest corpus. Omnes autem boies eque diligendi sunt. Sed cum oibus potesse non possis: his potissime consulendum est: quod pro loco et tempore vel quarumlibet rerum oportunitatibus constructus tibi iungunt.

Job. 9. a

Par. 5. s

Luc. 6. d

Eccl. 12. a

Quidem qui se in carne. sequedo impetus carnis. De carne et metet corruptio nē. s. culpe et gedēne. Cui autem seminat in spiritu. sequedo instinctu illi. De spiritu metet vita eterna. i. Virtute spiritus sancti cum moueris confite que vitā beatā. propter quod subditur e Bonū autem facientes non deficiam. cessando ab i choato bono. f. Tempore et suo metem non deficiēs: quod merces illa erit eterna: et sic cōcludit. g. Ergo dum tempus habem. i. metēdi quod est breue: b. Speremur bonū ad oes. genera liter. Maxime autem ad domesticos fidei: quod sic est charitas ordiata. k. Aide. Nec est vltima ps diuis epistle: que est pcedentiū cōfirmatio: ut enim galathe certi esset quod presens epistola esset pauli: scripsit hanc vltimā partem manu propria. Ideo dicit: Videte. i. attendite. Quali bus litteris scripsi vobis manu mea. ppria. q. d. p cōsiderationē litterarū potestis hō ppendere: quia cognoscēbat manus suā. Et quoniam intentio eius in hac epistola erat reproba re obseruationem legalium: ut pter ex pcedentibus. Ideo reuertit ad improbandū legalium obseruantiam. d. Quicunq; enim volūt placere iudeis. n. In carne. i. in legalibus obseruatibus: que dicūt iusticie carnis. Heb. ix. Cui cogūt vos circūcidi. i. ad hoc vos inducunt. p. Tamen supple hoc faciunt. q. Et crucis christi psecutionē non patiantur. s. a iudeis psequētib; me et alios predicantes euacuationē circūcisionis per crucem christi. falsi namque apostoli querentes apud christianos questus et apud iudeos quietem: predicabant simul legalia cum euāgelio esse necessaria ad salutē. r. Hec enim qui circūcidiunt. i. falsi apostoli. s. Legem custodiunt. quod in multis transgrediebant. t. Sed volūt vos circūcidi ut in carne vestra gloriēntur. s. de vestra circūcisione carnali se lactando quod multos. pfectos legis fecerint: quā gloriā tanquam malam excludit a se apostolus dicens: Vbi autem absit gloriari nisi in cruce domini: id est in fide et p dicatione christi crucifixi.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. id est: qui spiritum dat assensum.

Ad ibi

Per que

delira
 coquedo impo
 a meta corrup
 e An aucto
 r dicit illud
 200
 Xrite spulatio
 cu mouens con
 que ruit bria
 mper qd libito
 e Bonis aucto
 rices no vicia
 m' collando uol
 choato bono
 f Xpote dicit
 meam no uolu
 entes qz meus
 illa era nana
 sic coadiu
 g Ego ad sup
 bade' n' m' m
 qd dicitur
 b Operato
 na ad p'sop
 lter a
 aut ad d' d' d'
 cos fiducias
 charitas colla
 e d' d' d' d' d'
 vltima qz dicit
 epla qd p' d' d'
 tu cofirmat
 e galdus cre
 effe qz p' d' d'
 stola esse p' d'
 scripsit bono
 ma partes nra
 p' d' d' d' d' d'
 d' d' d' d' d' d'
 bus iudici
 p' d' d' d' d' d'
 mea qz d' d'
 considerat
 terar' p' d' d'
 p' d' d' d' d' d'
 gnificat
 su. Et qm
 no ems in d' d'
 stola erat qm
 re oblatione
 legalium vt p' d'
 p' d' d' d' d' d'
 reuerat ad
 bandu legis
 seruanti
 m' d' d' d' d'
 volit p' d' d'
 d' d' d' d' d'
 ne. i. in legat
 i' d' d' d' d' d'
 os circuciati
 qm. i. i' d' d' d'
 qm p' d' d' d'
 sequenti' me
 oney circuciati
 aqz apollo op
 quebus r' apol
 abant simul
 affaria ad falu
 euclidit. i. fali
 qm dicitur qz m
 uftodiunt. qz m
 Sed vult
 vestra gl'ia
 rnalit' se laudat
 fecerim: qz
 cludit a se ap
 ubi autem
 m' d' d' d' d'
 d' d' d' d' d'

Mibi mundus crucifixus est. Aug. Corripit plerumque ut homo mundum mente non teneat. Sed tamen mundus eum in suis occupationibus astringit: et mortuus est homo mundo: et mundus quasi uiuus eum conspicit: dux alto intentum in suis actibus rapere contendit: sed nec paulus mundum cupit: nec mundus eum: ut in duobus mortuus neuter neutrum videt: quia igitur nec paulus mundi gloriam quaerebat: nec mundi gloria ipse preceps. Ideo et in se mundo et mundum sibi crucifixum gloriae. Et ego mundum. nec ego in mundo aliquid cupio: nec ipse suum aliquid in me cognoscit. Sic ut dicitur: Tenent enim principes mundi huius et in me non habent quicquam. Super illos et supra israel. Quas partes hic significavit supra quod manet pax et misericordia dei. Sic genitilium: fidelium et iudeorum credentium. De cetero. Non vult tribulationes continuationes tedium tibi fieri de re quantum satis erat exposita: ut sicut in greco legitur: De cetero nemo mihi labore exhibeat: vel preceps. Sic ut rursus in vobis necessitate habeat lahorandi. Aug. Mihi labore est preceps magistro: quod aliter sentit quod docuit. Stigmata. Aug. Stigma est punctum vel nota aliqua ferro facta. Stigmata ergo appellat quasi notas penarum et persecutionum quibus patiebatur. Et est sensus. id est debet mihi fieri molestia: quod ego habeo alios conficit et certamina que in persecutionibus quas patior mecum decertat. Sic hinc deo. Conclusio epistolae quasi subscriptio: que in nonnullis alijs epistolis videtur. Quasi ut per dicitur et teneat. Gratia: non dissensio: non legis seruati: non rixa: non iurgium. Incipit epistola ad Galathas. Obsequium sunt asiani: hi accepto verbo veritatis perstiterunt in fide.

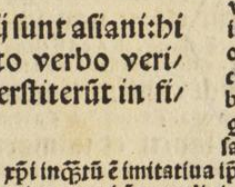
Per quem mihi mundus crucifixus est. i. concupiscentia mundi est mihi mortua nullam virtutem habens in me. Et ego mundo. quod nihil mundum concupisco. In christo enim iesu neque circucisio aliquid valet neque preputium: quod neutrum aliquid facit ad consecutionem vite beate: datur per christum. Sed noua creatura. i. regeneratio per baptismum in qua datur gratia que est per creationem et de nouo constituit hominem in esse gratie. Et quicunque hanc regulam secuti fuerint. fide et opere. Pax super illos. i. quies mentis. Et misericordia. i. remissio peccatorum que totaliter tollunt per baptismum. Et supra israel dei. i. supra obseruantes legem intellectione spirituali: Romanis. Non enim que in manifesto indens est: neque que in manifesto in carne est circucisio: sed qui in abscondito indens est: et circucisio cordis in spiritu: non littera. De cetero nemo mihi molestus sit. i. o vos galathe non dicitis mihi de cetero causam molestie recipiendo doctrinam pseudeo apostolorum. Ego enim stigmata. i. signa militie christi: in corpore meo porto. per tribulationes quas per ipsum sustinui. quod non deberet mihi aliunde tribulatio inferri. et satis probabiliter potest dici que ei in corpore sensibiliter apparebat vestigia plagarum et verberum pro christo. ut dicitur. I. Cor. xv. In gratia dei non struere et non seruire legalis. Quod spiritu vestro fratres. que dicitur de gratia et arra glorie: ad quam nos perducatur iesus christus amen. In ca. vj. vbi dicitur postilla: Opus autem suum prober vnusquisque. hoc quod dicitur: Opus autem suum prober vnusquisque: sic exponitur in glo.

hoc quod dicitur: Opus autem suum prober vnusquisque: sic exponitur in glo. Anusque diligenter inspiciat: non perit alteri: ut phariseus quod dicebat: Non sum sicut ceteri hominum quod non rebus fallaciter iustus erat. In eo. ca. vbi dicitur postilla. Quicunque enim volunt placere vobis. Additio. i. Ad vltiore intelligenda huius dicitur: Qui et volunt placere vobis in carne attendendum est quod sic in velle. iducebant hoies ad obseruantiam preceptorum diuini per paleas promissionum et conuentionum: ut per de cursu perateuichi. et cetera. j. dicitur summatim: Si audierit me bona terre comedet: et si noluerit gladium deorabit vos. Sic in nouo te. spualiter in primitiua ecclesia hoies in de amore radicati epamiabant et pharisebant per acerbas et crebras persecutions: que imitatio cruce christi sustinebant et que hoies inducebant ad correm neda spalia. post amorem celestium. Non huius differetie est: quod plures ille copat puero sub pedagogo existere ad Gal. iij. impecto autem est talia bona desiderare: sed ad legem nouam que perfecta dicitur per illi quod data est presertim ipse primus fundatores: ceteris partibus spiritualibus adhereret. vbi phisil. iij. que uide quod retro sunt. Quis ad anteriora me extendo: quod eius ei perfecti sunt? Huius sententiam: vbi in velle. lz mlta et varia percipiebant nihil tamen asperu seu duru nisi circucisio carnalis: que quando afflictione carnalis imortabatur: sed in lege noua multa alpera et quasi eodem hominum affectu percipiebant seu consulebant. ut cum dicitur: Qui vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam. per quod intelligitur que sequentes christum habent cum imitari in tolerantia passionum et tribulationum: quod est valde duru ceteri saltu vultis peritis: quod est eodem inclinatione humanam. Et quod considerat habet que pseudo apostoli quod inducebant ad circucisioem carnalem que in lege percipiebatur volebant placere in carne tamen. i. reuenerit seu excusare hoies a persecutione legis noue: que per se persecutio crucis in carne. in carnali circucisio: hi cogunt vos circucidi tamen. i. volunt vobis inferre istam molestiam tamen. i. circucisioem carnalis: et per ad finem que excusent a circucisioem spirituali per quam homo martyrium patitur in intrinsecu seu extrinsecu et hoc est quod dicitur: Et crucis christi persecutione non patiantur. s. ut excusent ab imitatione crucis christi: que maxime dura est in viris imperfectis: et que de ista circucisio carnali gloriabant pseudo apostoli quasi magister per legem deo sustinentes. id de eis dicitur: Et volunt vos circucidi ut in carne vestra glorient. id est ad se de tanta tollerantia propter deum: sed que ista tolerantia nihil est in comparatione tollerantie imitationis crucis christi. id subdit: Vbi autem absit gloriari nisi in cruce dei nisi in se sui christi. i. imitationis ipse patientie. Et nota quod non dicitur: Vbi autem absit gloriari nisi in cruce dei: sed in cruce dei in sapia vel maiestate eius et hominibus: sed in cruce ad denotanda predicta copatione et que in ista imitatione crucis christi non circucidi aliquid mebris corporaliter: sed cor a cunctis vitijis rescindit. id subdit: Per quem mundus mihi crucifixus est et ego mundo: quod intelligitur per hunc. quod nec ego in mundo aliquid cupio: nec ipse mundus aliquid in me cognoscit: in rixa illud dicitur: Tenent enim principes mundi huius et in me non habent quicquam: et est sensus: quod per crucem christi mundi concupiscentie non habent in me diuitem: nec mundum iam se mihi ingerit: hec in glo. Et que apostolus manifeste ostendit iterum. s. quod absit gloriari in circucisioem carnali vel hominibus: sed in cruce dei nisi iesu christi in qua omnia vicia rescindunt. deinde cum dicitur ista: De cetero nemo mihi molestus sit et cetera. firmat predicta per exemplum in seipso. sic et erat firmat: et amore christi que maxime desiderabat imitari christum poterat ipse persecutiones. id dicitur: De cetero nemo mihi molestus sit. i. erit. Ita firmat sancti thome prima secula. q. lxx. ar. supradictio in corpore istius allegato in pre. ad dilectione: Qui per se cor habet in vno posito a nullo alto molestari potest cum alia quasi nihil reputet. Ego enim stigmata. i. signa militie et vestigia ipse passionum: in corpore meo porto per assiduas persecutions. Cetera exponantur post illa. Postilla supra epistolam ad Galathas finit.

Quem mihi mundus crucifixus est. Ideo solui in cruce glorioz. et ego mundo. In christo enim iesu neque circucisio aliquid valet: neque preputium: sed noua creatura. Et quicunque hanc regulam secuti fuerint: pax super illos et misericordia dei super israel dei. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego enim stigmata domini iesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri iesu christi cum spiritu vestro fratres amen. Finit epistola pauli ad Galathas. Argumentum in epistola ad Ephesios incipit. Obsequium sunt asiani: hi accepto verbo veritatis perstiterunt in fide.

Quem mihi mundus crucifixus est. Ideo solui in cruce glorioz. et ego mundo. In christo enim iesu neque circucisio aliquid valet: neque preputium: sed noua creatura. Et quicunque hanc regulam secuti fuerint: pax super illos et misericordia dei super israel dei. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego enim stigmata domini iesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri iesu christi cum spiritu vestro fratres amen. Finit epistola pauli ad Galathas. Argumentum in epistola ad Ephesios incipit. Obsequium sunt asiani: hi accepto verbo veritatis perstiterunt in fide.

Quem mihi mundus crucifixus est. Ideo solui in cruce glorioz. et ego mundo. In christo enim iesu neque circucisio aliquid valet: neque preputium: sed noua creatura. Et quicunque hanc regulam secuti fuerint: pax super illos et misericordia dei super israel dei. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego enim stigmata domini iesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri iesu christi cum spiritu vestro fratres amen. Finit epistola pauli ad Galathas. Argumentum in epistola ad Ephesios incipit. Obsequium sunt asiani: hi accepto verbo veritatis perstiterunt in fide.

Job. 14. d